DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 129 L

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i sivilbeskyttelsesloven (gjennomføring av EPCIP-direktivet)

Innhold

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 129 L

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i sivilbeskyttelsesloven (gjennomføring av EPCIP-direktivet)

Tilråding fra Justis- og beredskapsdepartementet 15. juni 2012, godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)

1 Proposisjonens hovedinnhold

Kapittel 2 redegjør for lovforslagets bakgrunn. Det fremgår at Direktiv 2008/114/EF (EPCIP-direktivet) i første omgang omfatter transport- og energisektoren. Direktivet stiller krav til medlemsstatene om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur (EKI). For utpekt EKI skal det etableres en operatørsikkerhetsplan, sikkerhetskontakt og rapporteringsrutiner. Departementet foreslår å gjennomføre direktivet ved en endring i lov 25. juni nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), nytt kapittel VI A. I lovforslaget ligger det en forutsetning om at ansvarsprinsippet skal ligge til grunn. Det foreslås derfor at sektordepartementene er ansvarlige for at EPCIP-direktivets krav blir oppfylt innen deres ansvarsområde, og da særlig identifiserings- og utpekingsprosessen. Det gjøres ingen endringer i allerede etablerte tilsynsregimer, og tilsynsmyndigheter med særlig ansvar innen bestemte sektorer må føre tilsyn med at direktivets krav oppfylles.

Det fremgår videre at det er strenge vilkår for at en infrastruktur skal kunne pekes ut som "europeisk kritisk infrastruktur". I forhold til den oversikten departementet besitter er det ingen infrastrukturer som vil komme inn under dette regimet pr. i dag. De infrastrukturer som eventuelt vil kunne bli omfattet av disse kravene antas allerede i stor grad å ha regimer som vil oppfylle kravene helt eller delvis gjennom sektorlovgivningen.

Kapittel 3 omhandler direktivets krav om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur. Direktivet pålegger EØS-statene å identifisere potensiell europeisk kritisk infrastruktur (EKI) som tilfredsstiller nærmere angitte sektorovergripende og sektorspesifikke kriterier. Departementet foreslår å følge sektoransvarsprinsippet og at ansvaret for utpeking av EKI legges til hvert enkelt departement innen deres myndighetsområde. Objekteier plikter å foreslå overfor sitt respektive departement hvilke av virksomhetens egne objekter som bør utpekes som EKI. Utpekingen skal skje på grunnlag av avtale med de EØS-statene som kan bli berørt i betydelig grad.

Kapittel 4 omhandler direktivets krav til operatørsikkerhetsplaner. Direktivet gir krav om at

hver enkelt EØS-stat skal kontrollere at den enkelte utpekte europeiske kritiske infrastruktur (EKI) innen deres territorium har en operatørsikkerhetsplan eller tilsvarende. Det vises til at det eksisterer omfattende krav til beredskapsplaner eller tilsvarende i sektorregelverket. Departementet foreslår en egen bestemmelse om operatørsikkerhetsplaner for å fange opp de områdene i sektorregelverket hvor EPCIP-direktivets krav til operatørsikkerhetsplaner ikke er oppfylt i tilstrekkelig grad, eller der det er virksomheter som ikke faller inn under aktuell sektorlovgivning.

Kapittel 5 omhandler direktivets krav til sikkerhetskontakt. Direktivet pålegger EØS-statene å kontrollere at alle utpekte europeiske kritiske infrastrukturer (EKI) innen deres territorium har en sikkerhetskontakt eller tilsvarende, som skal være et kontaktpunkt i forbindelse med sikkerhetsmessige spørsmål mellom eieren/operatøren av EKI og EØS-statenes relevante myndighet. Departementet viser til at det flere steder i sektorregelverket allerede finnes krav om at virksomheter skal utpeke en sikkerhetsleder eller tilsvarende. Det foreslås imidlertid en egen bestemmelse om sikkerhetskontakt i tråd med ordlyden i direktivet for å fange opp de områder hvor det ikke foreligger slike krav i dag.

Kapittel 6 omhandler direktivets krav til rapportering. Direktivet pålegger EØS-statene å foreta en trusselvurdering for den enkelte undersektor av en europeisk kritisk infrastruktur (EKI) senest innen et år etter at EKI har blitt utpekt. EØS-statene skal hvert annet år rapportere til Kommisjonen/ESA generelle opplysninger om de former for risiko, trusler og sårbarhet som er funnet i den enkelte EKI sektor. Plikten retter seg mot myndighetene og ikke virksomhetene direkte. Rapporteringsplikten kan imidlertid nødvendiggjøre kartlegging og informasjon fra virksomhetenes side, og en plikt for virksomhetene til å medvirke til dette, kan bare fastsettes med hjemmel i lov. Det foreslås på denne bakgrunn en egen bestemmelse om rapportering til relevant myndighet.

Kapittel 7 redegjør for at det oppsto en feil fra da sivilbeskyttelsesloven trådte i kraft i 2010, og berører ikke EPCIP-direktivet. Ved en forglemmelse ble ikke hjemmelen til å gi forskrifter om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll)videreført. Departementet forslår å tilføye denne hjemmelen nå.

Kapittel 8 omhandler økonomiske og administrative konsekvenser. Det fremgår her at det er strenge vilkår for at en infrastruktur skal kunne pekes ut som europeisk kritisk infrastruktur (EKI), og at i forhold til den oversikten departementene har i dag er det ikke registrert EKI. De infrastrukturer som eventuelt vil bli omfattet av disse kravene antas allerede i stor grad å ha regimer som allerede vil oppfylle kravene helt eller delvis gjennom sin sektorlovgivning.

Kapittel 9 inneholder merknader til de enkelte bestemmelser.

2 Lovforslagets bakgrunn

2.1 Direktiv 2008/114/EF

På bakgrunn av terrorhendelsene i Madrid i 2004 og London i 2005 igangsatte EU et arbeid for å sikre europeisk kritisk infrastruktur (European Programme for Critical Infrastructure Protection - EPCIP). Et av de viktigste elementene i EPCIP er direktiv 2008/114/EF av 8. desember 2008 om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre (EPCIP-direktivet).

Som en naturlig konsekvens av EUs arbeid med å styrke samarbeidet innenfor det indre marked, er Europas kritiske infrastrukturer blitt stadig sterkere knyttet sammen og gjensidig avhengig av hverandre på tvers av sektorer og landegrenser. Det finnes et visst antall kritiske infrastrukturer i Fellesskapet som ved driftsforstyrrelse eller ødeleggelse vil kunne få betydelige følger over landegrensene. Dette kan omfatte følger på tvers av landegrenser og sektorer på grunn av gjensidig avhengighet mellom sammenkoblede infrastrukturer. Brudd i én sektor kan således få betydelige konsekvenser for flere sektorer og EØS-stater. Formålet med EPCIP-direktivet er å etablere en enhetlig prosedyre for identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur (EKI), og en felles tilnærming til behovet for å bedre beskyttelsen av slik infrastruktur, for igjen å bidra til beskyttelse av befolkningen.

EPCIP-rammeverket omfatter beskyttelse mot både tilsiktede og utilsiktede uønskede hendelser (all-hazards approach), men trusselen fra terrorangrep har likevel en uttrykt prioritet.

EPCIP-direktivet omfatter i første omgang transport- og energisektoren, men det legges opp til at direktivets virkeområde vil bli utvidet til også å omfatte informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)-sektoren, jf. direktivets artikkel 3 (3). Kommisjonen har antydet ambisjoner om ytterligere utvidelse av direktivet også etter dette.

Det fremgår av direktivet at ettersom de ulike sektorer har særlig erfaring og ekspertise og særlige krav i forbindelse med beskyttelse av kritisk infrastruktur, bør det utarbeides og gjennomføres en fellesskapstilnærming til beskyttelse av kritisk infrastruktur. Tilnærmingen må ta hensyn til sektorenes særtrekk og eksisterende sektorbaserte tiltak, herunder slike som allerede foreligger på fellesskapsplan, på nasjonalt eller regionalt plan og, der det er relevant, allerede inngåtte avtaler mellom eiere/operatører av kritisk infrastruktur om gjensidig bistand på tvers av landegrensene. Ettersom privat sektor spiller en svært viktig rolle i forbindelse med overvåking og håndtering av risiko og planer for fortsettelse av driften og gjenoppretting etter katastrofer, må Fellesskapets strategi oppmuntre til fullt engasjement fra privat sektor.

EPCIP-direktivet harmoniserer regelverk som vil påvirke rammebetingelsene for tilbydere av ulike former for tjenester som i utgangspunktet faller inn under EØS-avtalens saklige virkeområde, jf. EØS-avtalen artikkel 36. Direktivet har vært behandlet i Spesialutvalget for samfunnssikkerhet og Rettsavdelingen i Utenriksdepartementet, som kom frem til at direktivet er EØS-relevant og akseptabelt. Spesialutvalget for samfunnssikkerhet ledes av Justis- og beredskapsdepartementet og skal bidra til samordning mellom departementene i saker innenfor EØS-avtalens virkeområde vedrørende samfunnssikkerhet.

Tiltakene i direktivet retter seg blant annet mot aktiviteter utført av eiere/operatører av relevant europeisk kritisk infrastruktur, som i varierende grad vil kunne være tilbydere av tjenester som på ulik måte involverer bruk av infrastrukturen. Selv om direktivet ikke direkte omhandler tjenesteytelser, kan det klart få betydning for hvordan eiere/operatører av relevant infrastruktur skal håndtere beskyttelsen av infrastrukturen. Definisjonen av "europeisk kritisk infrastruktur" i direktivet artikkel 2 bokstav a, jf. bokstav b, vil kunne omfatte norske transmisjonsnett for gass og elektrisk kraft, slik at eieren eller operatøren med ansvaret for nettet vil pålegges plikter etter direktivet, for eksempel til myndighetssamarbeid, jf. artikkel 6, eller til å opprette operatørsikkerhetsplaner som man er forpliktet til å følge, jf. artikkel 5. Direktivet vil således pålegge økonomiske aktører plikter som følge av deres virksomhet som tjenestetilbydere. At eier- eller operatør-

selskapene av energiinfrastruktur i Norge er underlagt statlig eierskap, enten helt, som for eksempel Gassco eller Statnett, eller delvis, som for eksempel Gassled, er uten betydning i denne sammenheng. I forlengelsen av dette finner departementet grunn til å bemerke at direktivet på ingen måte vil innebære en forpliktelse til å privatisere eierskapet til infrastrukturen. Dette følger av EØS-avtalen artikkel 125, som presiserer at avtalen ikke vil berøre avtalepartenes regler om eiendomsrett.

EØS-komiteen fattet den 30. april 2012 beslutning nr. 101/2012 om å innlemme direktiv 2008/114/EF (EPCIP-direktivet) i EØS-avtalen, ved en endring av protokoll 31. Samtidig med denne proposisjonen fremmes det en egen proposisjon om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning, Prop. 130 S (2011–2012), Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 101/2012 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2008/114/EF om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre (EPCIP-direktivet).

Det er etter departementets vurdering forholdsvis få bestemmelser i EPCIP-direktivet som nødvendiggjør regulering overfor private rettssubjekter og som Norge dermed plikter å gjennomføre i formelle regler. Regler som krever gjennomføring i lov er enkelte av bestemmelsene i direktivets artikkel 5 om operatørsikkerhetsplaner og artikkel 6 om sikkerhetskontakt. Enkelte av reglene som ikke berører virksomhetene direkte, for eksempel reglene i artikkel 3 og 4 om EØS-statenes identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur, og artikkel 7 om rapportering, kan imidlertid nødvendiggjøre kartlegging og informasjon fra virksomhetenes side. En plikt for virksomhetene til å medvirke til dette, kan bare fastsettes med hjemmel i lov.

2.2 Gjennomføring i lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)

Vi har i dag ingen lover som konkret omfatter beskyttelse av *europeisk* kritisk infrastruktur. Det finnes imidlertid en del spredte krav i sektorlovgivningen som kan brukes for å beskytte *nasjonal* kritisk infrastruktur. Disse lovbestemmelsene kan på noen områder oppfylle bestemmelsene i direktivet. Det vises for øvrig til eksempler på relevant sektorregelverk i tilknytning til hvert enkelt kapittel/lovforslag.

Det er det ordinære konstitusjonelle ansvaret som ligger til grunn for samfunnssikkerhetsarbeidet, både når det gjelder forberedelser og håndtering. Dette betyr at det departement som har ansvaret for en sektor til daglig også har ansvaret for beredskapsplanlegging og iverksettelse av beredskapstiltak i egen virksomhet i en krisesituasjon. Utover sitt sektoransvar er Justis- og beredskapsdepartementet tillagt en samordningsrolle for å sikre en helhetlig og koordinert beredskap.

I og med at EPCIP-direktivet retter seg mot sivil virksomhet er ansvaret for EPCIP-direktivet tillagt Justis- og beredskapsdepartementet. Justis- og beredskapsdepartementet er også utpekt som kontaktpunkt for europeisk kritisk infrastruktur i Norge (EPCIP-contact point), og er ansvarlig for å koordinere spørsmål knyttet til europeisk kritisk infrastruktur innen Norge, med medlemslandene og Kommisjonen.

Departementet har funnet det hensiktsmessig å gjennomføre direktivet ved en endring i lov 25. juni nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), nytt kapittel IV A "Beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur". Dette vil sikre en helhet i lovgrunnlaget til Justis- og beredskapsdepartementet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, som vil være ansvarlige for å samordne oppfølgingen av direktivet i Norge. Direktivet har en "all hazards approach" tilnærming og har som formål å beskytte sivilbefolkningen både mot tilsiktede og utilsiktede hendelser. Sivilbeskyttelseslovens formål er å beskytte liv, helse, miljø og materielle verdier ved bruk av ikke-militær makt. I loven er det gitt bestemmelser om plikter og tiltak fra både virksomheter, kommuner, Sivilforsvaret og enkeltpersoner. Sivilbeskyttelseslovens formål er sammenfallende med direktivets formål om å beskytte sivilbefolkningen, og det anses naturlig å implementere direktivet her.

De tilbakemeldinger som departementet har fått fra sektormyndighetene i anledning implementering av EPCIP-direktivet, har vært klare på at man ønsker en videreføring av ansvars-, nærhets- og likhetsprinsippet samt at det ikke skal gjøres endringer ved allerede etablerte tilsynsordninger. Departementet er enig i dette. Innen flere områder vil eksisterende regelverk og tilsynsordninger allerede tilfredsstille direktivets krav helt eller delvis. Sektordepartementene blir ansvarlige for at EPCIP-direktivets krav blir oppfylt innen deres ansvarsområde, og da særlig identifiserings-

og utpekingsprosessen. Tilsynsmyndigheter med særlig ansvar innen bestemte sektorer må føre tilsyn med at direktivets krav til blant annet operatørsikkerhetsplaner og sikkerhetskontakt blir etterfulgt innen egen sektor.

2.3 Fremmed rett

I de andre nordiske landene er direktivet allerede implementert da fristen for EU-medlemsstatene gikk ut 12. januar 2011.

Danmark har implementert direktivet gjennom fire forskrifter i transport og energisektoren. En forskrift dekker de tre områdene elektrisitet, naturgass og olje og tre ulike forskrifter dekker områdene jernbane, havner og veier. Finland og Sverige har ikke sett behov for ny lovgivning på området, og anser allerede eksisterende lovgivning for å være dekkende. Ingen europeisk kritisk infrastruktur (EKI) har blitt identifisert i de nordiske landene.

2.4 Høringsrunden

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 8. mars 2011 ut et forslag til endringer i sivilbeskyttelsesloven (gjennomføring av EPCIP-direktivet) på høring.

Høringsnotatet ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene
Datatilsynet
Direktoratet for arbeidstilsynet
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
Fylkesmennene
Jernbaneverket
Kystverket
Luftfartstilsynet
Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)
Oljedirektoratet
Petroleumstilsynet (Ptil)
Politidirektoratet
Politiets sikkerhetstjeneste (PST)
Post- og teletilsynet
Regjeringsadvokaten
Riksrevisjonen
Sivilombudsmannen
Sjøfartsdirektoratet
Klima- og forurensningsdirektoratet
Statens jernbanetilsyn
Statens vegvesen
Sysselmannen på Svalbard

Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI)
Institutt for Energiteknikk
Norsk Petroleumsinstitutt
Norsk Teknologi
NTNU
Rettspolitisk forening

Universitetet i Stavanger
Akademikerne
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Den Norske Advokatforening
Finansnæringens Fellesorganisasjon

Greenpeace Norge
Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon
Kommunenes Sentralforbund (KS)
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Logistikk og Transportindustriens Landsforening
Maskin Entreprenørenes Forbund (MEF)
NELFO – Foreningen for El og IT Bedriftene
Norges Ingeniør- og teknologorganisasjon (NITO)
Norges Miljøvernforbund
Norges Naturvernforbund
Norsk Industri
Norsk Kommunalteknisk forening
Norsk Naturgassforening BA
Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO)
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
Politiets fellesforbund
Rådgivende Ingeniørers Forening
Tekna
Tekniske entreprenørers landsforening
Transportbedriftenes Landsforening
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

AGA AS
Agder energi nett
AS Norske Shell
Avinor AS
Conoco Phillis Jet AS
Det Norske Veritas
Dyno Nobel AS
Esso Norge AS
Forsvarsbygg
Gasnor AS
Gassnova SF
Gassco AS
Hafslund ASA
Hydro Aluminium AS
Jakhelln Transport & lager
Landteknikk Fabrikk AS
LPG Norge
Lyse Gass AS

Nemco Certification AS
Nor-Cargo AS
Norsk Akkerditering
Norsk Energi
Norsk Gassenter AS
Norsk Hydro ASA
Norsk Romsenter
Progas AS
Rambøll Norge AS
Rema Bensin Norden AS
Renor AS
ROM Eiendom AS
Scandpower AS
Schenker AS
Standard Norge
Statoil ASA
Statoil Norge AS
Teknologisk Institutt Sertifisering AS
Yara Norge AS
Yara Praxair AS
Venstres hovedorganisasjon

Departementet mottok 34 høringsuttalelser, hvorav 9 instanser har hatt merknader/kommentarer til høringsforslaget. Merknadene er i stor grad imøtekommet gjennom mindre endringer i lovtekst, lovforarbeider samt presiseringer i proposisjonens foredrag.

3 Identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur

3.1 Direktivets krav

Artikkel 3 Identifisering av europeisk kritisk infrastruktur

EPCIP-direktivet artikkel 3 pålegger EØS-statene å *identifisere* potensiell europeisk kritisk infrastruktur (EKI) som både tilfredsstiller de sektorovergripende og sektorspesifikke kriteriene og definisjonen av EKI som oppstilles i direktivets artikkel 2 bokstav a og b. Med "kritisk infrastruktur" menes anlegg, systemer eller deler av slike som er nødvendige for å opprettholde sentrale funksjoner, menneskers helse, sikkerhet, trygghet og økonomiske eller sosiale velferd, og hvor driftsforstyrrelse eller ødeleggelse av disse vil kunne få betydelige konsekvenser, jf. direktivets artikkel 2 bokstav a.

Med "*europeisk* kritisk infrastruktur" menes kritisk infrastruktur hvis driftsforstyrrelse eller ødeleggelse vil kunne få betydelige konsekvenser for to eller flere EØS-stater. Det foreligger med andre ord krav om et *grenseoverskridende element*.

De *sektorbaserte* kriteriene tar hensyn til de særlige kjennetegn for de enkelte sektorer av europeisk kritisk infrastruktur, jf. artikkel 3 nr. 2. Disse kriteriene er graderte, men skal være tilgjengelig for den aktuelle sektor.

De *sektorovergripende kriteriene* som skal brukes for identifisering av europeisk kritisk infrastruktur følger av direktivets artikkel 3 nr. 2 og omfatter følgende:

- "Forulykkede-kriteriet" (en vurdering av det potensielle antall omkomne eller sårede),
- "økonomisk effekt - kriteriet" (en vurdering av størrelsen på det økonomiske tapet og/eller forringelse av varer og tjenester, herunder potensielle miljømessige konsekvenser) og
- "allmenne konsekvenser – kriteriet" (en vurdering av konsekvensene med hensyn til befolkningens tillit, fysiske lidelser og forstyrrelser av dagliglivet, herunder bortfall av vesentlige tjenester).

Det følger av direktivets artikkel 3 (1) at identifisering av EKI skal følge fremgangsmåten i direktivets vedlegg III. Identifiseringsprosessen består av fire trinn. En mulig europeisk kritisk infrastruktur som ikke oppfyller kravene i ett av trinnene, anses ikke som europeisk kritisk infrastruktur. En mulig EKI som oppfyller kravene, skal gjennomgå de neste trinnene i fremgangsmåten.

Trinn 1: Hver EØS-stat skal anvende de sektorbaserte kriteriene for å foreta en første utvelgelse av kritisk infrastruktur i en sektor.

Trinn 2: Hver EØS-stat skal anvende definisjonen av kritisk infrastruktur i henhold til artikkel 2 bokstav a) på en mulig europeisk kritisk infrastruktur identifisert i trinn 1. Betydningen av følgene vil bli fastslått enten ved hjelp av nasjonale metoder for å identifisere kritisk infrastruktur, eller ved henvisning til sektorovergripende kriterier, på et egnet nasjonalt plan. Når det gjelder infrastruktur som leverer en viktig tjeneste, vil det bli tatt hensyn til tilgjengelige alternativer og til varigheten av driftsavbruddet/gjenopprettingen.

Trinn 3: Hver EØS-stat skal anvende det grenseoverskridende elementet i definisjonen av europeisk kritisk infrastruktur som har oppfylt kravene i de første to trinnene i denne fremgangsmåten. En mulig europeisk kritisk infrastruktur som oppfyller definisjonen, skal gjennom det neste trinnet i fremgangsmåten. Når det gjelder infrastruktur som leverer en viktig tjeneste, skal det i vurderingen tas hensyn til tilgjengelige alternativer og til varigheten av driftsavbruddet/gjenopprettingen.

Trinn 4: Hver EØS-stat skal anvende de sektorovergripende kriteriene på gjenstående mulig europeisk kritisk infrastruktur. De sektorovergripende kriteriene skal ta hensyn til: hvor alvorlig følgene er, og når det gjelder infrastruktur som leverer en viktig tjeneste skal det vurderes tilgjengelige alternativer samt varigheten av driftsavbruddet/gjenopprettingen. En mulig europeisk kritisk infrastruktur som ikke oppfyller de sektorovergripende kriteriene, skal ikke anses som europeisk kritisk infrastruktur. En mulig europeisk kritisk infrastruktur som har gjennomgått denne fremgangsmåten, skal bare meddeles til de EØS-stater som kan bli betydelig berørt av denne infrastrukturen.

EØS-statene skal hvert år underrette Kommisjonen – eller EFTAs overvåkningsorgan (ESA) for Norges vedkommende – om antall infrastrukturer pr. sektor som har vært gjenstand for drøftelser med hensyn til terskelverdiene for de sektorovergripende kriteriene.

Det legges opp til at Kommisjonen i samarbeid med medlemsstatene utarbeider retningslinjer for anvendelse av de sektorbaserte og sektorovergripende kriteriene og de omtrentlige grenseverdiene som skal brukes til å identifisere europeisk kritisk infrastruktur. Det er opp til EØS-statene selv om de ønsker å anvende disse retningslinjene.

Artikkel 4 Utpeking av europeisk kritisk infrastruktur

Det følger av direktivets artikkel 4 nr. 1 at hver EØS-stat skal underrette de øvrige EØS-statene som kan bli betydelig påvirket av en potensiell europeisk kritisk infrastruktur (EKI) om dens identitet samt om årsakene til å utpeke denne som potensiell EKI. Hver enkelt EØS-stat som har potensiell EKI på sitt territorium, skal innlede bilaterale og/eller multilaterale drøftelser med de øvrige EØS-statene som kan bli betydelig påvirket av den potensielle EKI.

Kommisjonen (ESA for Norges del) kan delta i disse diskusjonene, men har ikke tilgang til detaljerte opplysninger som vil muliggjøre en utvetydig identifisering av en bestemt infrastruktur. En EØS-stat som har grunn til å tro at den kan bli betydelig påvirket av en mulig EKI, men som ikke er identifisert som sådan av den EØS-stat på hvis territorium denne infrastrukturen befinner seg, kan underrette Kommisjonen/ESA om at den ønsker å delta i bilaterale og/eller multilaterale drøftinger om saken. Kommisjonen/ESA skal uten opphold formidle dette ønsket til den EØS-stat på hvis territorium den mulige EKI befinner seg, og bestrebe seg på å fremme en avtale mellom partene.

En EØS-stat som har en potensiell EKI på sitt territorium *utpeker* denne som EKI på grunnlag av en avtale med de EØS-statene som kan bli berørt i betydelig grad. For at en infrastruktur skal kunne bli utpekt som EKI, er det nødvendig med aksept fra den EØS-stat hvis territorium den befinner seg på, jf. direktivets artikkel 4 nr. 3.

Det følger av artikkel 4 (4) at EØS- stater som identifiserer og utpeker EKI innen sitt område hvert år skal underrette Kommisjonen/ ESA om antall utpekte EKI per sektor og antall EØS-stater som er avhengig av hver utpekte EKI. Det er kun generisk informasjon om antall EKI som skal sendes Kommisjonen/ESA; ikke informasjon som kan identifisere den enkelte EKI. Det er kun de EØS-stater som kan bli berørt i betydelig grad av en EKI som skal få kjennskap til dens identitet. Videre skal EØS-stater med utpekt EKI i følge direktivets artikkel 4 nr. 5 underrette eieren/operatøren av infrastrukturen om dens utpeking som EKI. Opplysninger om utpeking av infrastruktur som EKI skal sikkerhetsklassifiseres på et passende nivå.

Prosessen med å identifisere og utpeke EKI, jf. direktivets artikkel 3 og 4, skal være fullført senest 12. januar 2011 og skal jevnlig tas opp til revisjon, jf. direktivets artikkel 4 nr. 6.

3.2 Gjeldende rett

I norsk rett har vi ikke bestemmelser som gjelder identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur.

Lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven)har bestemmelser om virksomheters plikter til å beskytte skjermingsverdige objekter (objektsikkerhet). Loven gjelder som hovedregel kun for forvaltningsorganer eller rettssubjekt som er leverandør av varer eller tjenester til et forvaltningsorgan i forbindelse med en sikkerhetsgradert anskaffelse. Det gis en åpning for at loven, etter bestemmelser gitt av Kongen, kan gjøres gjeldende for andre rettssubjekt på visse vilkår.

Vedkommende virksomhet som omfattes av sikkerhetsloven plikter å utpeke skjermingsverdige objekter som virksomheten eier eller på annen måte har kontroll over eller fører tilsyn med, og treffe nødvendige forebyggende sikkerhetstiltak for å beskytte skjermingsverdige objekter mot sikkerhetstruende virksomhet. Objektsikkerhetsreglene omfatter nasjonale objekter.

I §§ 17 flg. gis det bestemmelser om utvelgelse, klassifisering og beskyttelse av nasjonale skjermingsverdige objekt.

Med skjermingsverdige objekt etter sikkerhetsloven menes eiendom som må beskyttes av hensyn til rikets eller alliertes sikkerhet eller andre vitale nasjonale sikkerhetsinteresser, jf. sikkerhetsloven § 3 nr. 12. Objektsikkerhetsreglene i sikkerhetsloven omfatter kun nasjonale skjermingsverdige objekter og gir ikke bestemmelser for europeisk kritisk infrastruktur (EKI). Skjermingsverdige objekter kan også være europeisk kritisk infrastruktur hvis kriteriene oppfylles, men det kan også tenkes tilfeller hvor det kan utpekes

en europeisk kritisk infrastruktur uten at det er et skjermingsverdig objekt.

Utvelgelsen av objekter skal skje på grunnlag av en skadevurdering, hvor det er fire forhold som anses som særskilt viktige å ta hensyn til: betydning for sikkerhetspolitisk krisehåndtering og forsvar av riket, betydning for kritiske funksjoner for det sivile samfunn, symbolverdi og mulighet for å utgjøre en fare for miljøet eller befolkningens liv og helse.

Sikkerhetsloven § 17 første ledd fastsetter at vedkommende departement plikter å utpeke skjermingsverdige objekter som virksomheten eier eller på annen måte har kontroll over eller fører tilsyn med. Objekteier plikter overfor departementet å foreslå hvilke objekter som er skjermingsverdige.

Identifiserings- og utvelgelsesprosessen ligner i stor grad på den prosessen som foretas i forhold til utpeking og identifisering av europeisk kritisk infrastruktur etter EPCIP-direktivet. Det er imidlertid en større forskjell på utvelgelse av skjermingsverdige objekter og utpeking av EKI når det gjelder de ulike tiltak som skal iverksettes. Sikkerhetsloven opererer med ulike graderingsnivå på objektene og differensiering av sikkerhetstiltak ut fra antatte skadefølger. Sikkerhetstiltakene etter sikkerhetsloven består av en kombinasjon av barrierer, deteksjon, verifikasjon og reaksjon. Videre skal sikkerhetstiltakene ta sikte på å redusere muligheten for etterretningsaktiviteter mot objektet. I EPCIP-direktivet består sikringen av utpekt EKI i å opprette visse stillingskategorier og rapporteringsrutiner. EPCIP-direktivet skiller heller ikke mellom ulike sikringstiltak for de utpekte objektene. Sikkerhetsloven retter oppmerksomheten mot sikkerhetstruende hendelser mens EPCIP-direktivet omfatter både tilsiktede og utilsiktede hendelser.

3.3 Forslaget i høringsbrevet

Når det gjelder identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur (EKI) foreslo departementet i høringsbrevet å følge det alminnelige sektoransvarsprinsippet med å plassere *ansvaret for utpeking* av EKI på hvert enkelt departement innen deres myndighetsområde. Dette vil gi en enhetlig og helhetlig tilnærming samt gjøre det enklere for pliktsubjektene å forholde seg til regelverket. I de tilfeller der det er et privat rettssubjekt som eier eller råder over EKI, vil ansvaret etter departementets vurdering måtte påhvile det departement som forvalter vedkommende område der virksomheten er tilknyttet. Objekteier plikter imidlertid å foreslå overfor sitt respektive departement hvilke av virksomhetens egne objekter som bør utpekes som EKI. Det legges således til grunn at den som eier eller råder over EKI skal ta aktivt del i identifiseringen. Dette er også i tråd med EPCIP-direktivets forutsetning om "full private sector involvement" (jf. direktivets fortale punkt 8).

Det departementet som har en potensiell EKI utpeker den som EKI på grunnlag av en avtale med de medlemsstatene som kan bli berørt i betydelig grad. Departementet skal videre informere objekteier eller operatør om utpekingen av EKI.

3.4 Høringsinstansenes syn

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) peker på at verken forslaget eller merknadene berører forholdet til sikkerhetsloven § 17. Det fremstår således som det her må gjennomføres to separate utvelgelsesprosesser. Det påpekes også at forholdet mellom tilsynsmyndighetene etter de to regimene (*vår merknad:* sikkerhetsloven og sivilbeskyttelsesloven) ikke synes å være tilstrekkelig avklart eller koordinert. Dette er av stor betydning for å unngå at brukerne må forholde seg til flere tilsynsregimer vedrørende samme forhold.

NSM påpeker videre at sivilbeskyttelseslovens formål, slik dette fremgår av endringsforslaget § 1, er begrenset til beskyttelse av kritisk infrastruktur ved bruk av ikke-militær makt. De reiser spørsmål om dette medfører at militære styrker ikke kan benyttes til å sikre EKI utpekt etter sivilbeskyttelsesloven. De reiser også spørsmål om EKI vil være avskåret fra å bli utpekt som nøkkelpunkter i henhold til nøkkelpunktdirektivet.

Forsvarsdepartementet (FD) legger til grunn at lovforslaget ikke vil berøre nøkkelpunktprosessen i Forsvaret, og at verken Justisdepartementet eller Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap vil ha en koordinerende rolle eller tilsynsrolle i forhold til militær infrastruktur eller militære tiltak for å sikre militære mål (sivil og militær infrastruktur) i væpnet konflikt.

OLF spør om hvem som skal definere "akseptabel tidsperiode i § 24 a.

Samferdselsdepartementet (SD) påpeker at i sivilbeskyttelsesloven § 36 er det "Sivilforsvarets myndigheter" og "tilsynsmyndigheten" som kan ilegge overtredelsesgebyr, også når det gjelder plikter for eksempel knyttet til operatørsikkerhetsplaner og sikkerhetskontakt. SD ber departementet vurdere om loven er utformet hensikts-

messig med hensyn til det sektoransvaret som forutsettes for oppfølging av direktivet. SD peker også på at slik de forstår det, må aktuelle tilsynsmyndigheter innen sektoren etter utkastet til § 36 utpekes etter loven § 29, og at det derfor må fastsettes særlige bestemmelser om dette for at sektortilsyn skal ha vedtakskompetanse etter loven § 36.

Statnett påpeker at det er en lang tradisjon i Norge for å identifisere og utpeke de mest kritiske anleggene i norsk kraftforsyning og at det i tillegg eksisterer et nordisk samarbeid hvor ulike forhold knyttet til sikkerhet og beredskap blir ivaretatt. Det gjør at det fra Statnett SFs side ikke blir oppfattet å gi noen merverdi å identifisere og utpeke europeisk kritisk infrastruktur for sine anlegg. De forhold som § 24 a er ment å ivareta, er etter Statnetts syn allerede ivaretatt med dagens lovverk og dagens nordiske samarbeid.

Politidirektoratet mener departementets forslag om å gjennomføre EPCIP-direktivet ved endringer i sivilbeskyttelsesloven synes saklig og godt fundert og har ingen merknader.

3.5 Departementets vurderinger

Departementet er enig i at det er likheter mellom utpekingsprosessen etter sikkerhetsloven § 17 og sivilbeskyttelsesloven § 24 a, og berører forholdet til sikkerhetsloven § 17 under pkt. 3.2 gjeldende rett. Det er sannsynlig at en EKI også vil kunne være utpekt som et skjermingsverdig objekt. For objekter som allerede er utpekt som skjermingsverdig objekt vil det derfor være naturlig å bygge videre på den jobben som allerede er gjort med identifisering og utpeking, hvor en utpeking som EKI blir et "trinn to" i prosessen, hvor det kommer inn en del tilleggsmomenter som skal vurderes. Det er imidlertid viktig at identifisering og utpeking av EKI oppfyller direktivets krav til identifiseringsprosess. Objektsikkerhetsregelverket gjelder kun nasjonale skjermingsverdige objekter, mens EPCIP-direktivet gjelder for grenseoverskridende kritisk infrastruktur. Hovedfokus ved utpeking av EKI vil derfor være det grenseoverskridende elementet. På denne bakgrunn blir både identifiseringen og utpekingen nokså forskjellige da EPCIP-direktivet stiller mye strengere krav til at en infrastruktur skal kunne utpekes som EKI. Som det også fremgår under pkt. 3.2 er sikringstiltakene for skjermingsverdige objekter mye strengere. Utpekt EKI skal oppfylle sektorspesifikke kriterier som gjelder for den aktuelle infrastrukturen, i tillegg til sektorovergripende kriterier.

Det er sektormyndighetene som skal stå for utpeking og identifisering av europeisk kritisk infrastruktur (EKI), samt føre tilsyn. For å unngå at det i etterkant blir nødvendig å foreta en ny utpeking av tilsynsmyndigheter i sivilbeskyttelsesloven foreslår departementet et nytt ledd i sivilbeskyttelsesloven § 29 som sier at tilsynsorganer med ansvar i den aktuelle sektor skal føre tilsyn etter §§ 24 a-d. Det skal ikke etableres noe "nytt tilsynsregime". I henhold til objektsikkerhetsregelverket er det også sektortilsynene som fører tilsyn. Det vil derfor være samme myndighet som fører tilsyn etter både objektsikkerhetsregelverket og bestemmelsene om europeisk kritisk infrastruktur i sivilbeskyttelsesloven. I sivilbeskyttelsesloven gis "Sivilforsvarets myndigheter" eller "tilsynsmyndigheten" hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr. Sektortilsynene vil fanges opp under begrepet "tilsynsmyndigheten". Departementet presiserer i merknadene til § 36 at når det gjelder EKI vil det være sektormyndigheten i den aktuelle sektor som har myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr.

Forsvarsdepartementet har stilt spørsmål vedrørende bruk av militære styrker og forholdet til nøkkelpunktdirektivet. Departementet vil påpeke at EPCIP direktivet i seg selv ikke gir bestemmelser om beskyttelse av objekter ved bruk av militære styrker. Direktivet favner under området "Civil protection" (sivil beskyttelse). Dersom Norge kommer i en situasjon hvor bruk av militær makt er nødvendig for å beskytte en EKI vil vi måtte søke hjemmel for dette i annen relevant lovgivning eller avtale. Innlemmelse av EPCIP direktivet i sivilbeskyttelsesloven vil ikke være til hinder for bruk av militær makt, så fremt det finnes hjemmel for dette i annen lovgivning eller internasjonale avtaler. Det er heller ingenting som avskjærer en EKI fra å kunne bli utpekt som et nøkkelpunkt i henhold til nøkkelpunktdirektivet i Forsvaret, så fremt objektet fyller kriteriene for det.

En høringsinstans har stilt spørsmål om hvem som definerer «akseptabel tidsperiode» i lovforslaget § 24 a. Hva som er «akseptabel tidsperiode» vil være avhengig av hvilken type tjeneste som leveres. Noen tjenester vil være mer kritiske enn andre, slik at "akseptabel tidsperiode" vil kunne variere fra tjeneste til tjeneste.

Statnett peker på at det eksisterer en del sektorlovgivning som gir tilsvarende krav som direktivet, og at en del lovgivning stiller strengere krav enn direktivet. Departementet er enig i dette, og presiserer at lovforslaget ikke skal erstatte lovgivning som allerede stiller tilfredsstillende krav. Der

annen lovgivning stiller strengere krav skal selvsagt dette følges. Som departementet nevner i kap. 2.2 finnes det en del spredte krav i sektorlovgivningen som kan brukes til å beskytte nasjonal kritisk infrastruktur, og at disse bestemmelsene på noen områder kan oppfylle bestemmelsene i direktivet. Departementet vil likevel påpeke at EPCIP-samarbeidet er europeisk og favner videre enn det nordiske samarbeid som Statnett refererer til. I direktivets fortale pkt. 8 vises det også til at de forskjellige sektorer har særlig erfaring, ekspertise og særlige krav hva angår beskyttelse av kritisk infrastruktur, og det på denne bakgrunn bør utvikles en felleskapsstrategi som skal gjennomføres med hensyn til sektorenes karakteristikk og eksisterende sektorbaserte ordninger. I direktivets fortale pkt. 10 vises det videre til at for å unngå unødig dobbeltarbeid bør den enkelte medlemsstat først vurdere hvorvidt eier eller operatør av utpekt EKI har relevante sikkerhetsplaner for operatører eller lignende. Dette formålet er ivaretatt i lovteksten.

Departementet vil videre påpeke at de funksjoner Kommisjonen er gitt i henhold til artikkel 4 (2) i forhold til EFTA statene skal utøves av EFTA Surveillance Authority (ESA). Dette betyr at dersom en EFTA stat og en EU medlemsstat ønsker å delta i diskusjoner vedrørende denne artikkelen skal det adresseres til ESA og Kommisjonen. Hvis ønske om diskusjon fra en EFTA-stat angår en potensiell EKI som er lokalisert i en EU medlemsstat, skal ESA kommunisere dette til Kommisjonen som skal ta kontakt med den aktuelle medlemsstat. Hvis ønsket fra en EU medlemsstat angår en potensiell EKI som er lokalisert i en EFTA stat skal Kommisjonen kommunisere dette til ESA. I disse tilfellene skal Kommisjonen og ESA samarbeide om å få til enighet mellom partene.

Det fremgår av EØS-komiteens beslutning at termen «medlemsstatene» i direktivet skal inkludere EFTA-statene. Det fremgår videre at de oppgaver som er lagt til kommisjonen i artikkel 3(1), 4 (4), 5 (3), andre avsnitt i 3(2) og artikkel 7 (2) for EFTA statene skal bli utført av ESA. Kommisjonen og ESA skal utveksle informasjon som er mottatt fra avtalepartene eller kompetent myndighet.

4 Operatørsikkerhetsplaner

4.1 Direktivets krav

Artikkel 5 Operatørsikkerhetsplaner

EØS-statene skal vurdere om hver utpekt europeisk kritisk infrastruktur (EKI) innen deres territorium har en operatørsikkerhetsplan eller tilsvarende, jf. direktivets artikkel 5 nr. 2. Vedlegg II til direktivet angir minstekravene til hva en operatørsikkerhetsplan skal inneholde. Operatørsikkerhetsplanen skal identifisere de kritiske aktiva innenfor infrastrukturen samt presisere hvilke sikkerhetsløsninger som er eller skal bli iverksatt med henblikk på å beskytte den. Sikkerhetsplanen skal minst dekke følgende:

- Utpeking av viktige aktiva,
- gjennomføring av en risikoanalyse med grunnlag i alvorlige trusselscenarioer, hver aktivas sårbarhet og potensielle konsekvenser og
- identifisering, utpeking og prioritering av mottiltak og prosedyrer med en sondering mellom permanente og graderte sikkerhetsforanstaltninger.

De permanente sikkerhetstiltakene skal identifisere hvilke investeringer og midler som er nødvendige for sikkerheten og relevante å bruke til enhver tid. Dette vil omfatte generelle tiltak, slik som tekniske sikkerhetstiltak (herunder installering av detektorer, adgangskontroll, samt beskyttelses- og forebyggelsestiltak), organisatoriske sikkerhetstiltak (herunder varslingsprosedyrer og krisestyring), kontroll- og verifiseringstiltak, kommunikasjon, bevisstgjøring og opplæring samt sikring av informasjonssystemer. De graderte sikkerhetstiltakene kan aktiveres avhengig av risiko- og trusselnivået.

Dersom en EØS-stat konstaterer at det allerede eksisterer sikkerhetsplaner som oppfyller minimumsnivået som gjennomgått ovenfor og disse jevnlig ajourføres, er det ikke nødvendig å foreta seg ytterligere med hensyn til gjennomførelsen, jf. direktivets artikkel 5 nr. 2.

Hver EØS-stat skal sikre at operatørsikkerhetsplanen eller tilsvarende plan foreligger og gjennomgås regelmessig, innen ett år etter at den kritiske infrastrukturen er utpekt som EKI. Dette tidsrommet kan forlenges i unntakstilfeller, gjennom avtale med EØS-statenes myndigheter og med en underretning til Kommisjonen/ESA.

4.2 Gjeldende rett

Det foreligger i dag flere krav i lovgivningen til virksomheter innen energi- og transportsektoren om å utarbeide beredskapsplaner eller tilsvarende. Nedenfor følger en kort referanseliste til regelverk som kan oppfylle enkelte av direktivets krav helt eller delvis når det gjelder kravet til operatørsikkerhetsplan.

4.2.1 Energi

Petroleumsvirksomhet

Forskrift 29. april 2010 nr. 634 om utforming og utrustning av innretninger med mer i petroleumsvirksomheten (innretningsforskriften) § 8, kap. V og VI.

Forskrift 29. april 2010 nr. 613 om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften) § 76 Beredskapsplaner.

Forskrift 29. april 2010 nr. 612 om tekniske og operasjonelle forhold på landanlegg i petroleumsvirksomhet med mer (teknisk og operasjonell forskrift) § 66 Beredskapsplaner.

Forskrift 29. april 2010 nr. 611 om styring og opplysningsplikt i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (styringsforskriften) §§ 4, 17 og 23.

Forskrift 17. juni 2005 nr. 672 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften) § 5 Virksomhetens plikter og § 11 Beredskapsplaner.

Forskrift 22. juni 2004 nr. 972 om sikkerhet og terrorberedskap om bord på skip og flyttbare boreinnretninger § 9 Sikkerhets- og terrorberedskapsplan.

Forskrift 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten

(rammeforskriften) § 29 Samordning av beredskap, § 30 Samarbeid om beredskap, kap VII sikkerhetssoner.

Forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet § 29 første ledd bokstav j (beskrivelse av tekniske tiltak for beredskap).

Elektrisitet

Forskrift 18. desember 2009 nr. 1600 om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften) § 7-1.

Forskrift 16. desember 2002 nr. 1606 om beredskap i kraftforsyningen §§ 1-1, 1-3 og 1-4.

4.2.2 Transport

Forskrift 15. desember 2009 nr. 1543 om lossing, lasting, lagring og transport innen kommunens sjøområde og havner innenfor samme område av farlige stoffer og varer § 11-1 Utarbeidelse av beredskapsplan.

Forskrift 8. desember 2009 nr. 1481 om transport av farlig last om bord på norske skip.

Forskrift 3. juli 2007 nr. 825 om sikring av havner og havneterminaler mot terrorhandlinger mv. § 7 Sårbarhetsvurdering og sikringsplan for havneterminaler og § 8 Sårbarhetsvurdering og sikringsplan for havner.

Forskrift 15. mai 2007 nr. 517 om minimum sikkerhetskrav til visse vegtunneler (tunnelsikkerhetsforskriften) vedlegg II nr. 2 Sikkerhetsdokumentasjon (kriseberedskapsplan mv).

Forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbanevirksomhet på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften) § 7-1 Beredskap, del III Særskilte krav til infrastrukturforvalter og jernbaneforetak.

Forskrift 1. mars 2011 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten § 11 - virksomheten skal utarbeide beredskapsplaner og gjennomføre beredskapsøvelser.

Forskrift 1. februar 2007 nr. 114 om felles krav for yting av flysikringstjenester (gjennomfører forordning (EU) 2096/2005).

4.3 Forslaget i høringsbrevet

Det eksisterer omfattende krav til beredskapsplaner eller tilsvarende i sektorregelverket. Departementet foreslo i høringsbrevet at det likevel var behov for en egen bestemmelse om operatørsikkerhetsplaner i sivilbeskyttelsesloven i tråd med ordlyden i direktivet. Formålet vil være å fange opp de områdene i sektorregelverket hvor EPCIP-direktivets krav til operatørsikkerhetsplaner ikke er oppfylt i tilstrekkelig grad, eller der det er virksomheter som ikke faller inn under aktuell sektorlovgivning. Det er også aktuelt å utvide direktivet til flere sektorområder, slik at lovbestemmelsen vil kunne fange opp øvrige sektorer som ikke nødvendigvis vil kunne oppfylle de kravene direktivet oppstiller.

4.4 Høringsinstansenes syn

OLF foreslår å bruke det omforente begrepet "Sikring" der dette er naturlig, og foreslår begrepet «Operatørsikringsplan» og «Sikringskontakt/Sikringsliason».

4.5 Departementets vurderinger

Det fremgår av direktivets fortale pkt. 11 at for å unngå unødig dobbeltarbeid bør den enkelte EØS-stat først vurdere hvorvidt eier eller operatør av en utpekt europeisk kritisk infrastruktur (EKI) allerede har sikkerhetsplaner for operatører eller tilsvarende. Dette kravet vil derfor kun komme til anvendelse for eier eller operatør av en utpekt EKI som ikke har slike planer fra før. Det fremgår også av fortalen pkt. 11 at den enkelte medlemsstat selv kan avgjøre hva som er den mest hensiktsmessige fremgangsmåten med hensyn til utforming av operatørsikkerhetsplaner. Det fremgår videre av direktivets fortale at tiltak, prinsipper, retningslinjer, herunder fellesskapstiltak samt bilaterale og/eller multilaterale samarbeidsordninger som innebærer en plan som ligner eller tilsvarer en sikkerhetsplan for operatører, bør anses å oppfylle kravene i dette direktivet.

Minstekrav til innholdet i sikkerhetsplaner for operatører av europeisk kritisk infrastruktur angis i direktivets vedlegg II. Sikkerhetsplaner for operatører eller tilsvarende tiltak som omfatter en identifisering av viktige anlegg, en risikovurdering og identifisering, utvelgelse og prioritering av mottiltak og fremgangsmåter bør foreligge for all utpekt europeisk kritisk infrastruktur.

I *NOU 2006:6 Når sikkerheten er viktigst* ble det foretatt en sondering mellom begrepene "Security" og "Safety". Begrepet "Security" ble fortolket som sikring mot tilsiktede uønskede hendelser. Begrepet "Safety" ble brukt om uønskede utilsiktede hendelser. For å få et norsk begrep som dekket både tilsiktede og utilsiktede uønskede hendelser falt utvalget ned på at begrepet

"Sikkerhet" kunne brukes til å dekke alle uønskede hendelser uavhengig av om de var tilsiktet eller ikke. Departementet mener derfor at "operatørsikkerhetsplan" er den riktige benevnelsen å bruke i denne sammenheng, da direktivet retter seg mot både tilsiktede og utilsiktede hendelser.

5 Sikkerhetskontakt

5.1 Direktivets krav

Artikkel 6 Sikkerhetskontakt

Sikkerhetskontakten skal fungere som et kontaktpunkt i forbindelse med sikkerhetsmessige spørsmål mellom eieren/operatøren av europeisk kritisk infrastruktur (EKI) og EØS-staten, jf. direktivets artikkel 6 nr. 1. EØS-staten skal vurdere om hver utpekte EKI innen deres territorium har en sikkerhetskontakt eller tilsvarende, jf. direktivets artikkel 6 nr. 2. Dersom EØS-staten konkluderer med at det allerede eksisterer sikkerhetskontakt eller tilsvarende, er det ikke nødvendig å foreta seg ytterligere med hensyn til gjennomførelsen av direktivets krav.

Videre skal hver EØS-stat innføre en passende kommunikasjonsordning mellom EØS-statenes relevante myndighet og sikkerhetskontakten med henblikk på å utveksle relevante opplysninger om de identifiserte risiki og trusler i forbindelse med den aktuelle EKI, jf. direktivets artikkel 6 nr. 4. Det fremgår av direktivet at kommunikasjonsordningen ikke berører nasjonale krav vedrørende adgang til følsomme og klassifiserte opplysninger.

5.2 Gjeldende rett

Det foreligger flere steder i sektorregelverket krav om at virksomhetene må utpeke en sikkerhetsleder eller tilsvarende. Nedenfor følger en referanseliste over krav i sektorregelverket som helt eller delvis kan oppfylle kravet til sikkerhetskontakt i direktivet.

5.2.1 Energi

Forskrift 29. april 2010 om tekniske og operasjonelle forhold på landanlegg i petroleumsvirksomhet med mer (teknisk og operasjonell forskrift) § 50 Kompetanse.

Forskrift 22. juni 2004 nr. 972 om sikkerhet og terrorberedskap om bord på skip og flyttbare boreinnretninger § 11 Sikkerhets- og beredskapsoffiserer.

Forskrift 18. desember 2009 nr. 1600 om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften) § 2-3 Leder.

Forskrift 16. desember 2002 nr. 1606 om beredskap i kraftforsyningen § 2-3 Ansvar og myndighet (beredskapsleder).

5.2.2 Transport

Forskrift 15. desember 2009 nr. 1543 om lossing, lasting, lagring og transport innen kommunens sjøområde og havner innenfor samme område av farlige stoffer og varer [kaioperatøren, jf. §§ 2-2 til 2-8].

Forskrift 1. april 2009 nr. 384 om landtransport av farlig gods § 10 Sikkerhetsrådgiver.

Forskrift 3. juli 2007 nr. 825 om sikring av havner og havneterminaler mot terrorhandlinger mv. § 12 Sikringsoffiser.

Forskrift 15. mai 2007 nr. 517 om minimum sikkerhetskrav til visse vegtunneler (tunnelsikkerhetsforskriften) § 6 Sikkerhetskontrollør.

Forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbanevirksomhet på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften) § 3-1 Sikkerhetspolitikk, § 6-1 tredje ledd Klare ansvarsforhold.

Forskrift 1. mars 2011 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten § 10 (Virksomheter skal utpeke en ansvarshavende for sikkerhet).

5.3 Forslaget i høringsbrevet

Departementet påpekte i høringsbrevet at det flere steder i sektorregelverket allerede finnes krav om at virksomheter skal utpeke en sikkerhetsleder eller tilsvarende. Det kan være nærliggende at virksomhetens sikkerhetsleder tar funksjonen som sikkerhetskontakt. Departementet fremhevet likevel at det er nødvendig å fremme forslag om en egen bestemmelse om sikkerhetskontakt i sivilbeskyttelsesloven i tråd med ordlyden i direktivet, for å fange opp de områder hvor det ikke foreligger noe slikt krav i dag. Dette gjøres også for å være forberedt i forbindelse med en

utvidelse av direktivet til andre sektorer, hvor slike krav ikke nødvendigvis er tilstede.

Direktivet pålegger medlemsstatene å sørge for at det foreligger passende kommunikasjonsmekanismer mellom medlemsstatenes relevante myndighet og sikkerhetskontakten.

5.4 Høringsinstansenes syn

Olje- og energidepartementet (OED) mener det bør inkluderes et avsnitt i § 24 c om sikkerhetskontakt som fastslår at "der det finnes relevante og tilstrekkelige bestemmelser innenfor sektorlovgivningen, og der det er etablert tilsynsorgan, går disse bestemmelsene foran bestemmelsene i denne loven". Det pekes på at NVE allerede har krav til utpeking av personer med oppgave å fungere som kontaktpunkt etter deres regelverk overfor NVE som tilsyns- og beredskapsmyndighet.

5.5 Departementets vurderinger

Sikkerhetskontakten skal fungere som kontaktpunkt for spørsmål om sikkerhet mellom eieren/operatøren av europeisk kritisk infrastruktur (EKI) og EØS-statenes relevante myndighet. Med relevant myndighet i denne sammenheng menes den sektormyndighet som den relevante EKI hører under.

Det fremgår av direktivets fortale pkt. 13 at sikkerhetskontakt bør identifiseres for all utpekt EKI for å lette samarbeidet og kommunikasjon med relevante nasjonale myndigheter med ansvar for beskyttelse av kritisk infrastruktur. For å unngå dobbeltarbeid bør den enkelte medlemsstat først vurdere hvorvidt eier eller operatør av en europeisk kritisk infrastruktur (EKI) allerede har en sikkerhetskontakt eller tilsvarende. Dersom sektormyndigheten finner at det allerede eksisterer en sikkerhetsoperatør eller tilsvarende kreves det ingen gjennomføringstiltak.

Den enkelte medlemsstat kan selv avgjøre hva som er den mest hensiktsmessige fremgangsmåten med hensyn til utpeking av sikkerhetskontakt. I utkast til § 24 c første ledd fremgår det at "Eier eller operatør av utpekt europeisk kritisk infrastruktur skal ha en sikkerhetskontakt eller tilsvarende". Med "tilsvarende" menes tilsvarende stillinger som følger av annen lovgivning. Dette forklares også i merknaden til bestemmelsen. Det er ikke avgjørende om denne stillingen benevnes som "sikkerhetskontakt" for å oppfylle dette kravet.

Direktivet pålegger medlemsstatene å sørge for at det foreligger passende kommunikasjonsmekanismer mellom medlemsstatenes relevante myndighet og sikkerhetskontakten. På bakgrunn av de tilbakemeldinger som departementet har fått, ønsker departementet å holde fast ved sektoransvarsprinsippet også her. Sikkerhetskontakten vil således måtte forholde seg til den tilsynsmyndighet som er ansvarlig for den respektive sektor som den konkrete virksomhet hører inn under. Når det gjelder tilsynsmyndighet er det presisert i nytt § 29 annet ledd at tilsynsorganer med ansvar i den aktuelle sektor fører tilsyn med §§ 24 a, 24 b, 24 c og 24 d.

6 Rapportering

6.1 Direktivets krav

Artikkel 7 Rapportering

Direktivet pålegger EØS-statene å foreta en vurdering av trusselbildet for den enkelte undersektor av en europeisk kritisk infrastruktur (EKI), eksempelvis innen energisektoren, senest ett år etter at en kritisk infrastruktur innen deres territorier er blitt utpekt som EKI, jf. direktivets artikkel 7 nr. 1. EØS-statene skal hvert annet år kortfattet, rapportere til Kommisjonen/ESA generelle opplysninger om de typer av risiko, trusler og sårbarhet som er påvist i den enkelte sektor der det er utpekt EKI, jf. direktivets artikkel 7 nr. 2. Hver rapport skal graderes på egnet nivå ut fra det EØS-staten finner nødvendig.

På bakgrunn av rapportene skal Kommisjonen og EØS-statene foreta en sektorvis vurdering av om det bør overveies ytterligere beskyttelsestiltak på fellesskapsnivå for europeisk kritisk infrastruktur, jf. direktivets artikkel 7 nr. 3. Videre kan Kommisjonen, i samarbeid med EØS-statene, utforme felles metodiske retningslinjer for gjennomførelse av risikoanalyser for EKI. EØS-statene kan fritt velge om de vil anvende slike retningslinjer, jf. art 7 nr. 4.

6.2 Gjeldende rett

Vi har ingen lover som gir rapporteringsplikt for europeisk kritisk infrastruktur i dag. Etter Rådsdirektiv 96/82/EF av 9. desember 1996 om kontroll med farene for større ulykker med farlige stoffer (Seveso-direktivet) artikkel 19 (4) skal medlemsstatene hvert tredje år rapportere om gjennomføringen av direktivet til Kommisjonen. Rapporteringen omfatter blant annet sikkerhetsrapporter, beredskapsplaner, arealplanlegging, informasjons- og sikkerhetstiltak, forbud og tilsyn med virksomheter som faller inn under direktivet. Denne plikten er ikke tatt inn i storulykkeforskriften som gjennomfører direktivet for øvrig, men det går fram av veiledningen til forskriften at Koordineringsgruppen for storulykkeforskriften skal følge opp Norges internasjonale forpliktelser i henhold til forskriften; herunder også rapporteringsplikten. Denne plikten har likheter med rapporteringsplikten etter EPCIP-direktivet.

Det finnes også krav om register og rapportering gitt med hjemmel i sikkerhetsloven. Etter objektsikkerhetsforskriften § 2-4 skal det enkelte departement føre register over skjermingsverdige objekter og klassifiseringen av disse innen eget myndighetsområde. Alle skjermingsverdige objekt skal meldes inn til Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Det følger videre av forskrift om sikkerhetsadministrasjon § 5-6 at en virksomhet snarest mulig skal avgi foreløpig rapport til NSM dersom den oppdager sikkerhetstruende hendelser eller sikkerhetsbrudd vedrørende informasjon som er sikkerhetsgradert av utenlandske myndigheter eller internasjonale organisasjoner. NSM skal i samsvar med gjeldende sikkerhetsavtaler avgjøre hvorvidt det skal rapporteres videre til fremmed stat eller internasjonal organisasjon.

Sikkerhetsloven § 11 gir regler for sikkerhetsgradering av informasjon som må beskyttes av sikkerhetsmessige grunner. Det er den som utsteder eller på annen måte tilvirker skjermingsverdig informasjon som skal sørge for at informasjonen merkes med aktuell sikkerhetsgrad. Sikkerhetsgraderingen skal ikke skje i større utstrekning enn nødvendig og det skal ikke brukes høyere sikkerhetsgrad enn nødvendig. I forslag til ny sivilbeskyttelseslov § 24 d fjerde ledd følger det at departementenes rapportering skal sikkerhetsgraderes etter sikkerhetsloven § 11 i den grad det er nødvendig.

6.3 Forslaget i høringsbrevet

Det fremgår av høringsbrevet at plikten i artikkel 7 om rapportering retter seg mot myndighetene, og berører ikke virksomhetene direkte. Rapporteringsplikten kan imidlertid nødvendiggjøre kartlegging og informasjon fra virksomhetenes side. En plikt for virksomhetene til å medvirke til dette, kan bare fastsettes med hjemmel i lov. I lovforsla-

get fastsettes det en bistandsplikt for virksomhetene slik at rapporteringsplikten kan oppfylles.

Rapporten skal sendes til den myndighet Kongen utpeker. Kgl.res. 24. juni 2005 gir nærmere retningslinjer for hvordan Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal understøtte Justis- og beredskapsdepartementets koordineringsrolle innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, herunder arbeidet med sikkerhet i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Det blir foreslått at DSB gis en rolle etter direktivets artikkel 7 om å motta generelle rapporter fra departementene om de typer risiko, trusler og sårbarhet som er registrert mot europeisk kritisk infrastruktur (EKI) innenfor sitt område. Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig myndighet (CIP Contact Point) og vil rapportere videre til ESA/kommisjonen. DSBs rolle som mottaker og videreformidler av rapportene vil styrke direktoratets oversikt over kritisk infrastruktur og bidra til å ivareta direktoratets rolle som et koordinerende organ/tverrfaglig rådgivning innen samfunnssikkerhetsområdet.

6.4 Høringsinstansenes syn

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) antar at en del kjerneinformasjon om europeisk kritisk infrastruktur (EKI) etter sitt innhold vil falle inn under sikkerhetsloven § 11. Det vises også til prinsippene nedfelt i objektsikkerhetsforskriften § 3-2 annet ledd samt § 2-4 tredje ledd. Tilsvarende prinsipper bør gis anvendelse også for EKI. Hjemmel vil måtte søkes i sikkerhetsloven. I denne sammenheng vil det kunne oppstå en utfordring knyttet til private eiere av EKI. Sikkerhetsgradert informasjon kan ikke deles med, eller tilvirkes av private rettssubjekter med mindre disse er lagt inn under loven etter vedtak av FD, jf. Sikkerhetsloven § 2.

NSM mener videre at det bør sikres at rapporteringsprosessene (etter objektsikkerhetsforskriften § 2-4, forskrift om sikkerhetsadministrasjon kap 5 og forslag til ny § 24 d i sivilbeskyttelsesloven)i tilstrekkelig grad er koordinert og harmonisert, slik at dobbeltregulering i størst mulig utstrekning unngås.

NSM påpeker også at det bør tilrettelegges for at det forberedes sikkerhetstiltak som i nødvendig grad reduserer muligheten for uønsket innhenting av opplysninger om funksjoner og sårbarhet knyttet til EKI.

Olje- og energidepartementet (OED) er enig i at DSB har et tverrfaglig ansvar innen samfunnssikkerhet, men vil understreke at endringen i sivilbeskyttelsesloven ikke innebærer at DSB får et økt ansvar for kritisk infrastruktur. Bestemmelsen gjelder bare et koordineringsansvar overfor Kommisjonen ved en eventuell utpeking av europeisk kritisk infrastruktur i Norge. De bemerker også at det ikke er i samsvar med DSBs rolle i dag dersom DSB tillegges ansvar og oppgaver som gir grunnlag for å normere risikovurderinger mv. i forbindelse med europeisk kritisk infrastruktur.

OED påpeker videre at bestemmelsen om at rapportene skal *"sikkerhetsgraderes i den grad det er nødvendig"* ikke tar hensyn til at det i energisektoren både finnes bestemmelser i damsikkerhetsforskriften og beredskapsforskriften som angir visse typer informasjon som skal anses som sensitiv og er taushetsbelagt.

Forsvarsdepartementet (FD) legger til grunn at forsvarssektoren ikke med lovforslaget pålegges rapporteringsplikter eller andre plikter (utarbeidelse av sikkerhetsplaner, angivelse av sikkerhetskontakter etc.) i den forbindelse.

Statnett peker på at de har en rapporteringsplikt til NVE. En rapporteringsplikt slik den fremstår i forslaget vil etter deres syn ikke bidra med noen sikkerhets- og beredskapsmessig merverdi. Tvert i mot vil krav om ytterligere rapportering kunne bidra til økt administrasjon samt bidra til å utydeliggjøre dagens etablerte ansvarsforhold. Dette vil etter Statnetts syn være en uheldig bruk av ressurser i en situasjon hvor selskapet allerede blir tett fulgt opp av NVE.

6.5 Departementets vurderinger

Forslag til ny § 24 d fjerde ledd angir at rapportene skal sikkerhetsgraderes i den grad det er nødvendig. Sikkerhetsgraderingen vil skje etter sikkerhetsloven § 11. For å fjerne enhver tvil om det vil departementet gi en henvisning til sikkerhetsloven § 11 i sivilbeskyttelsesloven § 24 d fjerde ledd. Sikkerhetsgradering medfører en høyere beskyttelsesgrad enn reglene om sensitiv informasjon og taushetsplikt som OED viser til. Så fremt rapporten ikke har slikt innhold at det er nødvendig med sikkerhetsgradering kan selvsagt øvrig sektorregelverk om beskyttelse av sensitiv informasjon og taushetsplikt benyttes. Departementet ser derfor ikke at det skal være noen konflikt her.

Hvis en virksomhet som utpekes som europeisk kritisk infrastruktur (EKI) ikke allerede er omfattet av sikkerhetsloven må det vurderes om det skal fattes vedtak om dette. Per i dag er det et

fåtall private rettsubjekter som omfattes av sikkerhetsloven.

Departementet har omtalt objektsikkerhetsforskriften § 2-4 og forskrift om sikkerhetsadministrasjon kap. 5 under pkt. 6.2 (gjeldende rett). Som det også sies under pkt. 3.5 kan en slik rapportering bygge videre på rapporter som ev. allerede er utarbeidet i virksomheten.

Departementet vil på bakgrunn av Statnetts uttalelser fremheve at en rapportering også vil ha en betydelig merverdi for myndighetene, da det gir et godt og koordinert oversiktsbilde over kritisk infrastruktur. Videre er det et formål med direktivet å identifisere EKI som er gjensidig avhengig av hverandre, hvor brudd i en sektor vil kunne få betydelige konsekvenser for flere sektorer eller medlemsland.

Når det gjelder øvrige sikkerhetstiltak som NSM påpeker ser ikke departementet det som naturlig å ta inn sikkerhetstiltak i sivilbeskyttelsesloven som skal redusere muligheten for uønsket innhenting av opplysninger om funksjoner og sårbarhet knyttet til EKI enn det som følger av direktivet. Hjemler for ytterligere sikkerhetstiltak vil følge av annen relevant lovgivning.

I lovutkastet gis Kongen myndighet til å utpeke den myndigheten som skal motta rapportene. Departementet mener det er naturlig at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) mottar generelle rapporter fra departementene om de typer risiko, trusler og sårbarhet som er registrert mot utpekt europeisk kritisk infrastruktur. DSBs rolle vil være å motta rapportene fra departementene og formidle en samlet og koordinert rapport til Justis- og beredskapsdepartementet. Dette betyr ikke at DSB skal overta ansvar eller overprøve sektordepartementenes vurderinger. Departementet ser det imidlertid som viktig at rapportene koordineres nasjonalt før en felles rapport sendes videre til ESA, og at DSB og Justis- og beredskapsdepartementet som følge av sitt samordningsansvar er det naturlige koordineringspunktet.

7 Øvrige endringer i sivilbeskyttelsesloven

Ved en feil ble ikke hjemmelen for å gi forskrifter om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid videreført fra den tidligere sivilforsvarsloven § 48 annet ledd da sivilbeskyttelsesloven ble fastsatt i 2010. Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) gir krav til systematisk gjennomføring av tiltak for å fremme forbedringsarbeid i virksomhetene innen arbeidsmiljø- og sikkerhet, forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester og vern av det ytre miljø mot forurensning og en bedre behandling av avfall, slik at målene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen oppnås. Forskriftens virkeområde skal omfatte virksomheter som omfattes av sivilbeskyttelsesloven § 23. På denne bakgrunn foreslår departementet å foreta en tilføying i § 23 femte ledd som gir kompetanse til å gi forskrifter om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll).

Det foretas også en mindre endring i sivilbeskyttelsesloven § 34 fjerde ledd første setning, ved å fjerne et overflødig ord - «eller».

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

8.1 Identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur

Det er strenge vilkår for at en infrastruktur skal kunne pekes ut som "europeisk kritisk infrastruktur" (EKI). I forhold til den oversikten departementet har i dag er det foreløpig ikke registrert infrastrukturer som vil pekes ut som EKI. Infrastruktur som eventuelt vil kunne bli omfattet av disse kravene antas allerede i stor grad å ha regimer som allerede vil oppfylle kravene helt eller delvis gjennom sektorlovgivningen. Den kontakten som har vært på det nordiske nivået innen energi- og transportsektoren tyder på at det ikke blir utpekt EKI i Norden på dette tidspunkt.

8.2 Operatørsikkerhetsplaner

Kravet om å ha en operatørsikkerhetsplan kommer bare til anvendelse på en allerede utpekt europeisk kritisk infrastruktur (EKI). Den enkelte medlemsstat avgjør selv hva som vil være den mest hensiktsmessige fremgangsmåte med hensyn til utforming av sikkerhetsplaner for operatørene, jf. direktivets fortale punkt 11. Hvis den aktuelle eier eller operatør allerede har sikkerhetsplaner eller tilsvarende, og de jevnlig revideres, er det ikke nødvendig å foreta seg ytterligere i forhold til dette kravet.

Departementet har gjennom Spesialutvalget for samfunnssikkerhet fått vurderinger fra Gassco, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) når det gjelder direktivets økonomiske og administrative konsekvenser for virksomhetene. Både Gassco, NVE og NSM konkluderer med at direktivets krav om operatørsikkerhetsplaner og sikkerhetskontakt i hovedsak er oppfylt i sektorregelverket og at direktivet følgelig vil få begrensede økonomiske og administrative konsekvenser for virksomhetene.

8.3 Sikkerhetskontakt

Kravet om å utpeke en sikkerhetskontakt kommer bare til anvendelse på en allerede utpekt europeisk kritisk infrastruktur (EKI). De føringer som EPCIP-direktivet gir på sikkerhetskontakt vil i stor grad være ivaretatt gjennom allerede etablerte rutiner i aktuelle virksomheter. Det vil være naturlig at for eksempel en virksomhets sikkerhetsleder eller beredskapskoordinator vil kunne fungere som en kontaktperson opp mot sektormyndigheten.

Den enkelte EØS-stat avgjør selv hva som vil være den mest hensiktsmessige fremgangsmåte med hensyn til utpeking av sikkerhetskontakt, jf. direktivets fortale pkt. 13.

Departementet legger således til grunn at EPCIP-direktivets krav ikke vil medføre vesentlige økte kostnader for virksomhetene, da de mest aktuelle virksomhetene allerede i dag er pålagt å ha en sikkerhetskontakt eller lignende i medhold av sektorlovgivningen. Se også vurderingen under pkt. 8.2.

8.4 Rapportering

Kravet om å rapportere kommer bare til anvendelse på en allerede utpekt europeisk kritisk infrastruktur (EKI). Kravet til departementene om å utarbeide en generell rapport om de typer risiko, trusler og sårbarhet som er registrert mot den aktuelle sektor mv. kan medføre noe ekstra administrative kostnader. Det er imidlertid kun en generell og kortfattet rapport som skal utarbeides hvert annet år. Det enkelte departement er ansvarlig for egne beredskapsforberedelser for kriser og katastrofer i fred, sikkerhetspolitiske kriser og krig, og har også ansvar for nødvendig beredskapsplanlegging og eventuell iverksettelse av tiltak i en krisesituasjon. Departementene skal også ha oversikt over kritisk infrastruktur i egen sektor. Rapporteringen vil derfor være en naturlig forlengelse av dette arbeidet.

Departementene skal sende rapportene til den myndighet Kongen utpeker. Kgl.res. 24. juni 2005

tydeliggjør Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps (DSB) ansvar for å ha oversikt over sårbarhets- og beredskapsutviklingen i samfunnet. DSB er også tillagt ansvaret for å utarbeide en nasjonal sårbarhets- og beredskapsrapport (NSBR) som grunnlag for videre oppfølgning av sikkerhets- og beredskapsarbeidet på tvers av sektorer og etatsgrenser. Departementet anser det som en naturlig forlengelse av kgl. res. 24. juni 2005 at DSB blir ansvarlig for å skaffe seg et oversiktsbilde fra de ulike sektorene av europeisk kritisk infrastruktur (EKI) for å oppfylle direktivets krav om rapportering. EPCIP-direktivet har en "all-hazards approach" jf. fortalen punkt 3, og departementet legger til grunn at dette også må gjelde for de vurderinger som skal foretas etter direktivets artikkel 7 om rapportering, jf. § 24 d. Departementet antar at vurderingene etter artikkel 7 kan gjøres i tilknytning til utviklingen av det nasjonale risikobildet samt det årlige NSBR-arbeidet i direktoratet. Departementet ser for seg at DSB foretar den nødvendige sektorovergripende koordineringen– i samråd med sektormyndighetene – og sender en samlet vurdering til Justis- og beredskapsdepartementet. Departementet vil videreformidle disse vurderingene til ESA i kraft av departementets rolle som nasjonalt kontaktpunkt for EPCIP-direktivet.

I og med at rapporteringen gjøres som en forlengelse av det arbeidet som allerede pågår i DSB, antar departementet at forslaget om rapportering til ESA vil få begrensede økonomiske og administrative konsekvenser for DSB.

9 Merknader til den enkelte bestemmelse

Til § 1

Lovens formål utvides slik at den også skal beskytte kritisk infrastruktur. Kritisk infrastruktur defineres i ny § 3 bokstav d.

Til § 3 første ledd bokstav a

Definisjonen av en uønsket hendelse utvides til også å omfatte hendelser som kan medføre skade på kritisk infrastruktur.

Til § 3 første ledd bokstav d

Definisjon av kritisk infrastruktur er utledet av direktivets art. 2 bokstav a.

Til § 3 første ledd bokstav e

Definisjonen av europeisk kritisk infrastruktur er utledet av direktivets art. 2 bokstav b. Med "*europeisk* kritisk infrastruktur" menes kritisk infrastruktur som befinner seg i EØS-statene, og hvor avbrytelse eller ødeleggelse vil kunne få betydelige konsekvenser for to eller flere EØS-stater. Det foreligger krav om et *grenseoverskridende element*. Vurderingen av konsekvensene skal skje på bakgrunn av de sektorovergripende kriteriene som følger av § 24 a fjerde ledd.

Til § 23 femte ledd

Ved en inkurie ble ikke forskriftshjemmelen for krav om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid videreført fra den tidligere sivilforsvarsloven § 48 annet ledd. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) var hjemlet i sivilforsvarsloven og hjemmelen videreføres i sivilbeskyttelsesloven gjennom å gi departementet forskriftskompetanse til å utforme forskrifter om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll).

Til ny § 24 a

Den nærmere prosedyre for identifisering av europeisk kritisk infrastruktur (EKI)i henhold til direktivets artikkel 3 er konkretisert i direktivets vedlegg III. Per nå omfattes energi- og transportsektoren, men det er satt inn en henvisning til direktivet på bakgrunn av at det kan utvides til å gjelde flere sektorer etter hvert.

Første ledd angir at det er det enkelte departement som er ansvarlig for å identifisere og utpeke EKI innen egen sektor. I de tilfeller det er et privat rettssubjekt som eier eller råder over EKI, vil ansvaret påhvile det departement som forvalter vedkommende område der virksomheten er tilknyttet.

Annet ledd sier at eier eller operatør av objektet plikter å forslå overfor departementet hvilke objekter som kan være EKI. Disse er nærmest til å kunne foreta en første identifisering. Med eier/operatør menes enheter som har ansvar for investeringer i og/eller daglig drift av et bestemt anlegg eller et bestemt system eller deler av det.

Tredje ledd henviser til sektorbaserte kriterier. Disse kriteriene er graderte, men skal være tilgjengelig for eier eller operatør av objektet. De sektorbaserte kriteriene skal brukes av eier eller operatør av det potensielle objektet til å foreta en foreløpig identifisering av kritisk infrastruktur innen sektoren.

Fjerde ledd angir de sektorovergripende kriteriene som vurderingen skal skje etter. I denne vurderingen er det de potensielle konsekvensene ved en ulykke/hendelse som skal vurderes. Terskelverdiene for de sektorovergripende kriteriene skal bygge på hvor alvorlige følgene er av driftsavbruddet eller ødeleggelsen av en bestemt infrastruktur. De nøyaktige terskelverdiene skal fastsettes i den enkelte sak av de EØS-stater som berøres av en bestemt infrastruktur. Kommisjonen skal sammen med EØS-statene utarbeide retningslinjer for anvendelsen av sektorovergripende og sektorspesifikke kriterier og omtrentlige terskelverdier som skal anvendes for å identifisere europeisk kritisk infrastruktur. Kriteriene skal

klassifiseres. EØS-statene kan fritt velge om de vil anvende retningslinjene.

Femte ledd gir nærmere vurderingskriterier for infrastrukturer som leverer viktige tjenester. Her skal det i vurderingen av konsekvensene også tas hensyn til akseptabel tidsperiode for funksjonssvikt og mulighet for å gjenopprette funksjonaliteten. Hva som er "akseptabel tidsperiode" må vurderes i forhold til den enkelte tjeneste og hvor kritisk den er.

Sjette ledd angir at selve utpekingen skal skje med grunnlag i avtale med de EØS-statene som kan bli berørt i betydelig grad. Det er nødvendig med godkjenning fra den EØS-stat på hvis område den europeiske kritiske infrastrukturen ligger før en formell utpeking skjer.

Sjuende ledd gir Kongen myndighet til å gi utfyllende forskrifter. Bestemmelsen gir også en åpning for å omfatte nye sektorer etter hvert som direktivet eventuelt utvides.

Til ny § 24 b

Paragrafen er utledet av direktivets artikkel 5.

Første ledd første punktum angir at utpekt europeisk kritisk infrastruktur skal ha en operatørsikkerhetsplan. Dersom det allerede eksisterer relevante og tilstrekkelige planer i virksomheten som inneholder minimumskravene angitt i annet ledd er det ikke nødvendig å foreta seg ytterligere med hensyn til gjennomførelsen av direktivets krav.

Operatørsikkerhetsplanen kan betegnes som en avansert kontinuitetsplan for virksomheten. En *kontinuitetsplan* er en plan som skal beskrive de alternative rutinene som virksomheten må følge når en kritisk situasjon har oppstått. Normalt vil slike rutiner finnes bare for de mest kritiske forretningsfunksjonene i virksomheten. Planen bør dokumentere de normale forretningsprosessene på en overordnet måte og inneholde rutinebeskrivelser som for eksempel: minimalisering av økonomiske tap som en direkte følge av hendelsen, opprettholdelse av de viktigste forretningsfunksjonene ved å ta i bruk alternative rutiner og retur til normal virksomhet.

Første ledd annet punktum angir at operatørsikkerhetsplanen skal identifisere kritiske aktiva samt presisere hvilke sikkerhetsløsninger som er eller skal bli iverksatt med henblikk på å beskytte den. Det er ikke nødvendigvis hele infrastrukturen som er kritisk, men den kan inneholde en eller flere kritisk aktiva/komponenter som er nødvendig for å opprettholde infrastrukturen, og det er den eller disse som må identifiseres og beskyttes gjennom ulike sikkerhetsløsninger.

I annet ledd er det angitt et minimumsnivå på hva sikkerhetsplanen skal dekke. Denne er avledet av direktivets vedlegg II. De permanente sikkerhetsforanstaltningene skal identifisere hvilke investeringer og midler som er nødvendige for sikkerheten og relevante å bruke til enhver tid. Dette vil omfatte opplysninger om generelle tiltak slik som tekniske foranstaltninger (herunder installering av detektorer, adgangskontroll samt beskyttelses- og forebyggingstiltak), organisatoriske tiltak (herunder varslingsprosedyrer og krisestyring), kontroll og verifiseringsforanstaltninger, kommunikasjon, bevisstgjøring og utdannelse samt sikring av informasjonssystemer. De graderte sikkerhetsforanstaltningene er tiltak som aktiveres avhengig av risiko- og trusselnivået.

Tredje ledd angir at operatørsikkerhetsplanen skal være iverksatt senest ett år etter at en infrastruktur er utpekt som europeisk kritisk infrastruktur. Tidspunktet her vil derfor følge av en utpekingsavtale med et eller flere andre land etter § 24 a sjette ledd.

Fjerde ledd angir at operatørsikkerhetsplanen skal oppdateres jevnlig. Normalt vil dette være når det skjer endringer i virksomheten eller risiko- og trusselnivået.

Til ny § 24 c

Paragrafen er utledet av direktivets artikkel 6 nr. 1.

Første ledd angir at eier eller operatør av en utpekt europeisk kritisk infrastruktur skal ha en sikkerhetskontakt. Dersom det allerede eksisterer tilsvarende stilling/rolle innenfor den utpekte europeiske kritiske infrastrukturen er det ikke nødvendig å opprette noen ny stilling. Det er ikke nødvendig at stillingen formelt heter «sikkerhetskontakt» for å oppfylle kravet.

Annet ledd angir at sikkerhetskontakten skal fungere som et kontaktpunkt i forbindelse med sikkerhetsmessige spørsmål mellom eieren/operatøren av EKI og departementet med ansvar for den sektor hvor den aktuelle EKI er utpekt. Departementet skal sørge for at det etableres en passende kommunikasjonsmekanisme med sikkerhetskontakten med henblikk på å utveksle relevante opplysninger om påviste risiko og trusler i forbindelse med den aktuelle utpekte europeiske kritiske infrastrukturen.

Til ny § 24 d

Paragrafen er utledet av direktivets artikkel 7. Plikten i første og annet ledd retter seg mot myndighetene.

Første ledd er utledet av direktivets artikkel 7 nr. 1 og angir at departementet (sektormyndigheten) innen ett år etter utpeking av europeisk kritisk infrastruktur skal utarbeide en trusselvurdering i sektoren hvor utpekingen har skjedd.

Annet ledd angir at departementet hvert annet år skal utarbeide en generell rapport med opplysninger om de former for risiko, trusler og sårbarhet som er registrert i de sektorer hvor det er utpekt en europeisk kritisk infrastruktur. Rapporten skal være kortfattet og kun inneholde allmenne opplysninger. Sektordepartementet skal sende rapporten til utpekt myndighet som skal lage en samlet rapport fra Norges side. En samlet rapport fra alle sektormyndighetene skal sendes til ESA.

Av tredje ledd følger det at virksomheter med utpekt europeisk kritisk infrastruktur skal bistå departementet (sektormyndigheten)med opplysninger for å oppfylle rapporteringsplikten.

Fjerde ledd angir at rapporten skal sikkerhetsgraderes i den grad det er nødvendig. Dette vil være etter en vurdering av sektordepartementet og eier eller operatør av den utpekte europeiske kritiske infrastrukturen.

Til § 29 nytt annet ledd

Det er sektormyndigheten i den aktuelle sektor som skal føre tilsyn med §§ 24 a-d. Implementeringen av EPCIP-direktivet gjør ingen endringer i allerede utpekt tilsynsmyndighet.

Til ny § 34 fjerde ledd

Ved en feil kom det med et overflødig ord «eller» i fjerde ledd første setning i gjeldende § 34 fjerde ledd. Dette ordet strykes da det ikke er meningsbærende.

Til § 36 første ledd

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer kravene i § 24 b om operatørsikkerhetsplan, § 24 c første ledd om utpeking av sikkerhetskontakt og § 24 d tredje ledd skal kunne ilegges overtredelsesgebyr.

Det vil være den utpekte tilsynsmyndighet innen den enkelte sektor som vil ha myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr. "Sivilforsvarets myndigheter" vil således ikke være relevant som tilsynsmyndighet i denne sammenheng.

Justis- og beredskapsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i sivilbeskyttelsesloven (gjennomføring av EPCIP-direktivet).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i sivilbeskyttelsesloven (gjennomføring av EPCIP-direktivet) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til lov om endringer i sivilbeskyttelsesloven (gjennomføring av EPCIP-direktivet)

I

I lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Lovens formål er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og *kritisk infrastruktur* ved bruk av ikke-militær makt når riket er i krig, når krig truer, når rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og ved uønskede hendelser i fredstid.

§ 3 første ledd bokstav a skal lyde:

a) *Uønskede hendelser*: hendelser som avviker fra det normale, og som har medført eller kan medføre tap av liv eller skade på helse, miljø, materielle verdier *og kritisk infrastruktur.*

§ 3 første ledd ny bokstav d og e skal lyde:

d) Kritisk infrastruktur: anlegg, systemer eller deler av disse som er nødvendige for å opprettholde sentrale samfunnsfunksjoner, menneskers helse, sikkerhet, trygghet og økonomisk eller sosiale velferd og hvor driftsforstyrrelse eller ødeleggelse av disse vil kunne få betydelige konsekvenser.

e) Europeisk kritisk infrastruktur: kritisk infrastruktur hvis driftsforstyrrelse eller ødeleggelse vil kunne få betydelige konsekvenser for to eller flere EØS-stater. Betydningen av konsekvensene skal vurderes ut fra de sektorovergripende kriteriene i § 24 a fjerde ledd.

§ 23 femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om egenbeskyttelse *og systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll)* ved virksomheter.

Nytt kapittel VI A skal lyde:

Kapittel VI A Beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur

§ 24 a *Identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur*

Hvert enkelt departement skal identifisere og utpeke europeisk kritisk infrastruktur innen sitt myndighetsområde og som omfattes av virkeområdet til direktiv 2008/114/EF.

Eier eller operatør av objektet plikter overfor departementet å foreslå hvilke objekter som potensielt kan være europeisk kritisk infrastruktur.

Vurderingen skal skje på bakgrunn av sektorbaserte kriterier som tar hensyn til de særlige kjennetegn for de enkelte sektorer av europeisk kritisk infrastruktur.

Videre skal vurderingen skje på bakgrunn av følgende kriterier:

a) det potensielle antall omkomne eller sårede,

b) størrelsen på det økonomiske tapet og forringelse av varer og tjenester, herunder potensielle miljømessige konsekvenser, og

c) konsekvensene med hensyn til befolkningens tillit, fysiske lidelser og forstyrrelser i hverdagen, herunder bortfall av vesentlige tjenester.

For infrastrukturer som leverer viktige tjenester skal det tas hensyn til akseptabel tidsperiode for funksjonssvikt og mulighet til å gjenopprette funksjonaliteten.

Utpekingen skal skje på grunnlag av avtale med de EØS-statene som kan bli berørt i betydelig grad.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og hvilke sektorer som skal omfattes.

§ 24 b *Operatørsikkerhetsplan*

Utpekt europeisk kritisk infrastruktur skal ha en operatørsikkerhetsplan. Operatørsikkerhetsplanen skal identifisere kritiske aktiva samt presisere hvilke sikkerhetsløsninger som er eller skal bli iverksatt med henblikk på å beskytte disse.

Prosedyren ved utarbeidelse av operatørsikkerhetsplanen skal minst dekke følgende:

a) identifisering av viktige aktiva,

b) gjennomføring av en risikoanalyse med grunnlag i alvorlige trussel scenarioer, hver aktivas sårbarhet og potensielle konsekvenser,

c) identifisering, utvelgelse og prioritering av mottiltak og prosedyrer med en vurdering mellom permanente og graderte sikkerhetstiltak.

Operatørsikkerhetsplanen skal være iverksatt senest ett år etter at en infrastruktur er blitt utpekt som europeisk kritisk infrastruktur.

Operatørsikkerhetsplanen skal oppdateres jevnlig.

§ 24 c *Sikkerhetskontakt*

Eier eller operatør av utpekt europeiske kritisk infrastruktur skal ha en sikkerhetskontakt.

Sikkerhetskontakten skal fungere som et kontaktpunkt i forbindelse med sikkerhetsmessige spørsmål mellom eier eller operatør av europeisk kritisk infrastruktur og departementet med ansvar i den aktuelle sektor.

§ 24 d *Rapportering*

Departementene skal foreta en vurdering av risiko, trusler og sårbarhet i sektoren hvor en europeisk kritisk infrastruktur er utpekt senest ett år etter utpekingen.

Departementene skal hvert annet år utarbeide en generell rapport om de typer risiko, trusler og sårbarhet som er registrert mot sektorer hvor det er utpekt europeisk kritisk infrastruktur. Rapporten skal videre inneholde opplysninger om antallet utpekte infrastrukturer og antall EØS-stater som er avhengig av den utpekte infrastrukturen. Rapporten skal sendes til den myndighet Kongen utpeker.

Virksomheter som eier utpekt europeisk infrastruktur skal bistå departementene med opplysninger for å oppfylle rapporteringsplikten.

Rapportene sikkerhetsgraderes etter lov 20. januar 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) § 11 i den grad det er nødvendig.

§ 29 annet ledd skal lyde:

Tilsynsorganer med ansvar i den aktuelle sektor skal føre tilsyn etter §§ 24 a, 24 b, 24 c og 24 d.

§ 34 fjerde ledd skal lyde:

Blir pålegg stadfestet i rettskraftig dom ikke etterkommet, kan tilsynsmyndigheten selv utføre eller få pålegget utført for regning av den som dommen er rettet mot, uten at det er nødvendig med kjennelse etter lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse § 13-14.

§ 36 første ledd skal lyde:

Sivilforsvarets myndigheter eller tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 6 første ledd, 7 første ledd, 8 annet, tredje eller femte ledd, 9, 16 annet eller tredje ledd, 20 annet, fjerde eller femte ledd, 21 første ledd, *24 b, 24 c første ledd, 24 d tredje ledd,* 25 første eller fjerde ledd, 26 første eller annet ledd, 31 første ledd og 32 første ledd.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Vedlegg 1

Rådsdirektiv 2008/114/EF av 8. desember 2008 om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre

RÅDET DET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 308,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet[1],

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske sentralbank[2] og

ut fra følgende betraktninger:

1) I juni 2004 anmodet Det europeiske råd om at det skulle utarbeides en overordnet strategi for å beskytte kritisk infrastruktur. Som reaksjon på dette vedtok Kommisjonen 20. oktober 2004 en melding om beskyttelse av kritisk infrastruktur i kampen mot terrorisme, med forslag til hvordan EU kan forbedre forebyggingen av, beredskapen i forbindelse med og reaksjonen på terrorangrep som påvirker kritisk infrastruktur.
2) 17. november 2005 vedtok Kommisjonen en grønnbok om et europeisk program for beskyttelse av kritisk infrastruktur der det redegjøres for de politiske mulighetene for å opprette programmet og et informasjons- og varslingsnettverk i forbindelse med til kritisk infrastruktur. I reaksjonene på grønnboken ble merverdien av en fellesskapsramme for beskyttelse av kritisk infrastruktur framhevet. Det ble bekreftet at det er behov for å øke kapasiteten for å beskytte kritisk infrastruktur i Europa og for å bidra til å gjøre kritisk infrastruktur mindre sårbar. Betydningen av de viktige prinsippene om nærhet, forholdsmessighet og komplementaritet samt av dialog med berørte parter ble framhevet.
3) I desember 2005 oppfordret Rådet for justis og innenrikssaker Kommisjonen til å framlegge et forslag til et europeisk program for beskyttelse av kritisk infrastruktur («EPCIP») og besluttet at det skulle omfatte alle former for farer, men terrortrusler skulle prioriteres. Det bør tas hensyn til menneskeskapte og teknologiske trusler samt naturkatastrofer i forbindelse med beskyttelsen av kritisk infrastruktur, men terrortrusselen bør prioriteres.
4) I april 2007 vedtok Rådet konklusjoner om EPCIP der det gjentok at medlemsstatene har det endelige ansvaret for forvaltningen av ordninger for å beskytte kritisk infrastruktur innenfor de nasjonale grensene, samtidig som det var positivt innstilt til Kommisjonens anstrengelser for å utarbeide en europeisk framgangsmåte for identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre.
5) Dette direktiv utgjør et første steg i en trinnvis tilnærming for å identifisere og utpeke europeisk kritisk infrastruktur og vurdere behovet for å beskytte den bedre. Dette direktiv er derfor rettet mot energi og transportsektoren og bør gjennomgås for å vurdere dets virkning samt behovet for å innlemme andre sektorer i dets virkeområde, blant annet sektoren for informasjons og kommunikasjonsteknologi («IKT»).
6) Hovedansvaret og det endelige ansvaret for å beskytte europeisk kritisk infrastruktur hviler på medlemsstatene og eierne/operatørene av infrastrukturen.
7) Det finnes et visst antall kritiske infrastrukturer i Fellesskapet som ved driftsforstyrrelse eller ødeleggelse ville få betydelige følger over landegrensene. Dette kan omfatte følger på tvers av landegrenser og sektorer på grunn av gjensidig avhengighet mellom sammenkoblede infrastrukturer. Europeisk kritisk infrastruktur av denne typen bør identifiseres og utpekes gjennom en felles fram-

---

1 Uttalelse avgitt 10. juli 2007 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

2 EUT C 116 av 26.5.2007, s. 1.

gangsmåte. Vurderingen av sikkerhetskrav for denne typen infrastruktur bør skje i tråd med en tilnærming med felles minstestandard. Bilaterale samarbeidsordninger mellom medlemsstatene på området beskyttelse av kritisk infrastruktur utgjør et veletablert og effektivt middel til å håndtere kritisk infrastruktur som går på tvers av landegrensene. EPCIP bør bygge på slikt samarbeid. Opplysninger i forbindelse med utpekingen av en bestemt infrastruktur som europeisk kritisk infrastruktur bør graderes på egnet nivå i samsvar med gjeldende fellesskapsregelverk og lovgivning i medlemsstatene.

8) Ettersom de ulike sektorene har særlig erfaring og ekspertise og særlige krav i forbindelse med beskyttelse av kritisk infrastruktur, bør det utarbeides og gjennomføres en fellesskapstilnærming til beskyttelse av kritisk infrastruktur som tar hensyn til sektorenes særtrekk og eksisterende sektorbaserte tiltak, herunder slike som allerede foreligger på fellesskapsplan, på nasjonalt eller regionalt plan og, der det er relevant, allerede inngåtte avtaler mellom eiere/operatører av kritisk infrastruktur om gjensidig bistand på tvers av landegrensene. Ettersom privat sektor spiller en svært viktig rolle i forbindelse med overvåking og håndtering av risiko, planer for fortsettelse av driften og gjenoppretting etter katastrofer, må Fellesskapets strategi oppmuntre til fullt engasjement fra privat sektor.

9) Når det gjelder energisektoren og særlig metodene for produksjon og transport av elektrisk kraft (med sikte på forsyning av elektrisk kraft), kan produksjon av elektrisk kraft når det anses hensiktsmessig, omfatte kjernekraftverks deler for transport av elektrisk kraft, men ikke de særskilte aspektene som omfattes av relevant regelverk om kjernekraft, herunder traktater og fellesskapsretten.

10) Dette direktiv utfyller eksisterende sektortiltak på fellesskapsplan og i medlemsstatene. Der det allerede foreligger fellesskapsordninger, bør disse fortsatt anvendes, og de vil bidra til å sikre en allmenn gjennomføring av dette direktiv. Overlapping eller motstrid mellom ulike rettsakter eller bestemmelser bør unngås.

11) Sikkerhetsplaner for operatører eller tilsvarende tiltak som omfatter en identifisering av viktige anlegg, en risikovurdering og identifisering, utvelgelse og prioritering av mottiltak og framgangsmåter bør foreligge for all utpekt europeisk kritisk infrastruktur. For å unngå unødvendig arbeid og dobbeltarbeid bør hver medlemsstat først vurdere om eierne/operatørene av utpekt europeisk kritisk infrastruktur har relevante sikkerhetsplaner for operatører eller lignende tiltak. Dersom slike planer ikke foreligger, bør hver medlemsstat ta de nødvendige skritt for å sikre at egnede tiltak iverksettes. Det er opp til hver enkelt medlemsstat å avgjøre hva som er den best egnede formen for tiltak med sikte på å utforme sikkerhetsplaner for operatører.

12) Tiltak, prinsipper, retningslinjer, herunder fellesskapstiltak samt bilaterale og/eller multilaterale samarbeidsordninger som innebærer en plan som ligner eller tilsvarer en sikkerhetsplan for operatører, eller bestemmelser om en sambandsansvarlig eller tilsvarende, bør anses å oppfylle kravene i dette direktiv i forbindelse med henholdsvis sikkerhetsplanen for operatører eller den sambandsansvarlige.

13) Sambandsansvarlige bør identifiseres for all utpekt europeisk kritisk infrastruktur for å lette samarbeid og kommunikasjon med relevante nasjonale myndigheter med ansvar for beskyttelse av kritisk infrastruktur. For å unngå unødvendig arbeid og dobbeltarbeid bør hver medlemsstat først vurdere om eierne/operatørene av utpekt europeisk kritisk infrastruktur allerede har en sambandsansvarlig eller tilsvarende. Dersom en slik sambandsansvarlig ikke foreligger, bør hver medlemsstat ta de nødvendige skritt for å sikre at egnede tiltak iverksettes. Det er opp til hver enkelt medlemsstat å avgjøre hva som er den best egnede formen for tiltak med sikte på å utnevne sambandsansvarlige.

14) Effektiv identifisering av risikoer, trusler og sårbarhet i de enkelte sektorer krever kommunikasjon både mellom eiere/operatører av europeisk kritisk infrastruktur og medlemsstatene, og mellom medlemsstatene og Kommisjonen. Hver medlemsstat bør samle inn opplysninger om europeisk kritisk infrastruktur på sitt eget territorium. Kommisjonen bør motta fra medlemsstatene allmenne opplysninger om risikoer, trusler og sårbarhet i sektorer der europeisk kritisk infrastruktur er identifisert, herunder der det er relevant, opplysninger om mulige forbedringer i europeisk kritisk infrastruktur og om avhengighet mellom sektorer, som kunne

danne grunnlag for å utarbeide særskilte forslag fra Kommisjonen om ved behov å forbedre beskyttelsen av europeisk kritisk infrastruktur.

15) For å gjøre det lettere å forbedre beskyttelsen av europeisk kritisk infrastruktur kan det utarbeides felles metoder for å identifisere og klassifisere risikoer, trusler og sårbarhet i forbindelse med infrastrukturanlegg.

16) Eiere/operatører av europeisk kritisk infrastruktur bør ha adgang først og fremst gjennom relevante myndigheter i medlemsstatene til beste praksis og de beste metoder med hensyn til beskyttelse av kritisk infrastruktur.

17) Effektiv beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur krever kommunikasjon, samordning og samarbeid på nasjonalt plan og fellesskapsplan. Dette oppnås best ved at det utpekes kontaktpunkter for beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur («ECIP-kontaktpunkter») i hver medlemsstat, som bør samordne saker knyttet til europeisk kritisk infrastruktur internt, samt med andre medlemsstater og Kommisjonen.

18) For å utvikle virksomhet i forbindelse med beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur på områder som krever en viss grad av fortrolighet, er det hensiktsmessig å sikre en sammenhengende og sikker utveksling av opplysninger innenfor rammen av dette direktiv. Det er viktig at reglene for fortrolighet i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning eller europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1049/2001 av 30. mai 2001 om offentlig tilgang til Europaparlamentets, Rådets og Kommisjonens dokumenter[3] overholdes med hensyn til særlige opplysninger om kritiske infrastrukturanlegg, som kan brukes til å planlegge og handle med sikte på å forårsake uakseptable følger for kritisk infrastruktur. Graderte opplysninger bør beskyttes i samsvar med relevant fellesskapsregelverk og medlemsstatenes lovgivning. Hver medlemsstat og Kommisjonen bør respektere den relevante sikkerhetsklassifiseringen som er gitt av dokumentets opphavsmann.

19) Utveksling av opplysninger om europeisk kritisk infrastruktur bør finne sted i en atmosfære preget av tillit og sikkerhet. Utvekslingen av opplysninger krever et forhold preget av tillit slik at selskaper og organisasjoner vet at deres følsomme og fortrolige opplysninger vil bli tilstrekkelig beskyttet.

20) Ettersom målene for dette direktiv, som er å utarbeide en framgangsmåte for å identifisere og utpeke europeisk kritisk infrastruktur samt en felles tilnærming til vurderingen av behovet for å forbedre beskyttelsen av slik infrastruktur, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakets omfang bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.

21) I dette direktiv respekteres de grunnleggende rettigheter og overholdes de prinsipper som er nedfelt blant annet i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter,

– VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Formål

I dette direktiv fastsettes en framgangsmåte for å identifisere og utpeke europeisk kritisk infrastruktur samt en felles tilnærming til vurderingen av behovet for å forbedre beskyttelsen av slik infrastruktur for å bidra til å beskytte mennesker.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

a) «kritisk infrastruktur» anlegg, systemer eller deler av slike, som befinner seg i medlemsstatene og er avgjørende for å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og menneskers helse, sikkerhet og økonomiske eller sosiale velferd, og som ved driftsforstyrrelse eller ødeleggelse ville få betydelige følger for en medlemsstat som følge av at disse funksjonene ikke opprettholdes,

b) «europeisk kritisk infrastruktur» kritisk infrastruktur som befinner seg i medlemsstatene og som ved driftsforstyrrelse eller ødeleggelse ville få betydelige følger for minst to medlemsstater. Betydningen av følgene skal vurderes ut fra sektorovergripende kriterier. Dette omfatter virkninger av avhengighet på

[3] EUT L 145 av 31.5.2001, s. 43.

tvers av sektorene av andre typer infrastruktur,

c) «risikoanalyse» vurdering av relevante trusselbilder for å vurdere sårbarhet og mulig virkning av driftsforstyrrelser i eller ødeleggelse av kritisk infrastruktur,

d) «følsomme opplysninger om beskyttelse av kritisk infrastruktur» opplysninger om kritisk infrastruktur som dersom de avsløres, kan anvendes til å planlegge og handle med sikte på å skape driftsforstyrrelse eller ødelegge kritisk infrastruktur,

e) «beskyttelse» all virksomhet rettet mot å sikre kritisk infrastrukturs funksjonalitet, kontinuitet og integritet for å avskrekke, bøte på og nøytralisere en trussel, risiko eller sårbarhet,

f) «eiere/operatører av europeisk kritisk infrastruktur» enheter som har ansvar for investeringer i og/eller daglig drift av et bestemt anlegg eller et bestemt system eller deler av det, som er utpekt som en europeisk kritisk infrastruktur i henhold til dette direktiv.

Artikkel 3

Identifisering av europeisk kritisk infrastruktur

1. I henhold til framgangsmåten i vedlegg III skal hver medlemsstat identifisere mulig europeisk kritisk infrastruktur som både oppfyller sektorovergripende og sektorspesifikke kriterier og tilsvarer definisjonen i artikkel 2 bokstav a) og b).

   Kommisjonen kan på anmodning fra medlemsstatene bistå dem i å identifisere mulig europeisk kritisk infrastruktur.

   Kommisjonen kan gjøre relevante medlemsstater oppmerksomme på at det foreligger mulig kritisk infrastruktur som kan anses å oppfylle kravene for å bli utpekt som europeisk kritisk infrastruktur.

   Hver medlemsstat og Kommisjonen skal fortløpende fortsette identifiseringen av mulig europeisk kritisk infrastruktur.

2. De sektorovergripende kriteriene nevnt i nr. 1 skal omfatte følgende:
   a) Kriteriet som gjelder ofre (en vurdering av det potensielle antall døde eller skadde).
   b) Kriteriet som gjelder økonomiske virkninger (en vurdering av størrelsen av økonomisk tap og/eller forringelse av varer eller tjenester, herunder mulige miljøvirkninger).
   c) Kriteriet som gjelder innvirkning på allmennheten (en vurdering av virkningen på allmennhetens tillit, fysiske plager og forstyrrelse av det daglige liv, herunder bortfall av viktige tjenester).

   Terskelverdiene for de sektorovergripende kriteriene skal bygge på hvor alvorlige følgene er av driftsavbruddet eller ødeleggelsen av en bestemt infrastruktur. De nøyaktige terskelverdiene som skal gjelde for de sektorovergripende kriteriene skal fastsettes i den enkelte sak av de medlemsstater som berøres av en bestemt kritisk infrastruktur. Hver medlemsstat skal årlig underrette Kommisjonen om antall infrastrukturer per sektor som har vært gjenstand for drøfting med hensyn til terskelverdier for sektorovergripende kriterier.

   De sektorspesifikke kriteriene skal ta hensyn til de enkelte sektorer med europeisk kritisk infrastruktur.

   Kommisjonen skal sammen med medlemsstatene utarbeide retningslinjer for anvendelsen av sektorovergripende og sektorspesifikke kriterier og omtrentlige terskelverdier som skal anvendes for å identifisere europeisk kritisk infrastruktur. Kriteriene skal klassifiseres. Medlemsstatene kan fritt velge om de vil anvende slike retningslinjer.

3. De sektorene hvor dette direktiv skal gjennomføres, skal være energi og transportsektorene. Undersektorene er angitt i vedlegg I.

   Dersom det anses hensiktsmessig, kan det i forbindelse med gjennomgåelsen av dette direktiv som fastsatt i artikkel 11 identifiseres ytterligere sektorer der gjennomføringen av dette direktiv skal iverksettes. IKT-sektoren skal prioriteres.

Artikkel 4

Utpeking av europeisk kritisk infrastruktur

1. Hver medlemsstat skal underrette de øvrige medlemsstater som kan bli betydelig påvirket av en mulig europeisk kritisk infrastruktur, om dens identitet og om grunnene til at den utpekes som en mulig europeisk kritisk infrastruktur.

2. Hver medlemsstat som på sitt territorium har en mulig europeisk kritisk infrastruktur, skal delta i bilaterale og/eller multilaterale drøftinger med de øvrige medlemsstater som kan bli betydelig påvirket av denne infrastrukturen. Kommisjonen kan delta i disse drøftingene, men skal ikke ha tilgang til nær-

mere opplysninger som vil muliggjøre en utvetydig identifisering av en bestemt infrastruktur.

En medlemsstat som har grunn til å tro at den kan bli betydelig påvirket av en mulig europeisk kritisk infrastruktur, men som ikke er identifisert som sådan av den medlemsstat på hvis territorium denne infrastrukturen befinner seg, kan underrette Kommisjonen om at den ønsker å delta i bilaterale og/eller multilaterale drøftinger om saken. Kommisjonen skal uten opphold formidle dette ønsket til den medlemsstat på hvis territorium den mulige europeiske kritiske infrastrukturen befinner seg, og bestrebe seg på å fremme en avtale mellom partene.

3. Medlemsstaten på hvis territorium en mulig europeisk kritisk infrastruktur befinner seg, skal utpeke den som en europeisk kritisk infrastruktur etter at en avtale er inngått mellom denne medlemsstaten og de medlemsstater som kan bli betydelig berørt.

   Det kreves godkjenning fra den medlemsstat på hvis territorium infrastrukturen som skal utpekes som europeisk kritisk infrastruktur, befinner seg.
4. Den medlemsstat på hvis territorium en utpekt europeisk kritisk infrastruktur befinner seg, skal årlig underrette Kommisjonen om antall utpekte europeiske kritiske infrastrukturer per sektor og antall medlemsstater som er avhengig av hver utpekt europeisk kritisk infrastruktur. Bare de medlemsstater som kan bli betydelig påvirket av en europeisk kritisk infrastruktur, skal kjenne til dens identitet.
5. De medlemsstater på hvis territorium en europeisk kritisk infrastruktur befinner seg, skal underrette eieren/operatøren av infrastrukturen om at den er utpekt som europeisk kritisk infrastruktur. Opplysninger om utpekingen av en infrastruktur som europeisk kritisk infrastruktur skal graderes på egnet nivå.
6. Identifiseringen og utpekingen av europeisk kritisk infrastruktur i henhold til artikkel 3 og denne artikkel skal fullføres innen 12. januar 2011 og regelmessig gjennomgås.

Artikkel 5

Sikkerhetsplaner for operatører

1. Ved hjelp av framgangsmåten for utarbeiding av sikkerhetsplaner for operatører skal det identifiseres kritiske infrastrukturanlegg i den europeiske kritiske infrastrukturen og hvilke sikkerhetsløsninger som foreligger eller gjennomføres for å beskytte dem. Minstekrav til innholdet i sikkerhetsplaner for operatører av europeisk kritisk infrastruktur angis i vedlegg II.
2. Hver medlemsstat skal vurdere om hver utpekt europeisk kritisk infrastruktur som befinner seg på dens territorium, har en sikkerhetsplan for operatører eller har satt i verk tilsvarende tiltak for å behandle spørsmålene som angis i vedlegg II. Dersom en medlemsstat fastslår at en sikkerhetsplan for operatører eller en tilsvarende plan foreligger og ajourføres regelmessig, kreves ingen ytterligere gjennomføringstiltak.
3. Dersom en medlemsstat fastslår at en sikkerhetsplan for operatører eller en tilsvarende plan ikke er utarbeidet, skal den med alle midler den anser som egnet, sikre at sikkerhetsplanen for operatører eller en tilsvarende plan utarbeides for å behandle spørsmålene som angis i vedlegg II.

   Hver medlemsstat skal sikre at sikkerhetsplanen for operatører eller en tilsvarende plan foreligger og gjennomgås regelmessig, innen ett år etter at den kritiske infrastrukturen er utpekt som europeisk kritisk infrastruktur. Dette tidsrommet kan forlenges i unntakstilfeller, gjennom avtale med medlemsstatens myndighet og med en underretning til Kommisjonen.
4. Dersom det allerede foreligger ordninger for overvåking eller tilsyn i forbindelse med en europeisk kritisk infrastruktur, berøres disse ordningene ikke av denne artikkel, og medlemsstatens relevante myndighet nevnt i denne artikkel skal fungere som tilsynsmyndighet med hensyn til de eksisterende ordningene.
5. Ved overholdelse av tiltak, herunder fellesskapstiltak, som i en bestemt sektor krever eller viser til et behov for å ha en plan som ligner eller tilsvarer en sikkerhetsplan for operatører, og overvåking av en slik plan foretatt av den relevante myndighet, anses alle krav til medlemsstater som finnes i eller er vedtatt i henhold til denne artikkel, som oppfylt. Retningslinjene for anvendelse nevnt i artikkel 3 nr. 2 skal inneholde en veiledende liste over slike tiltak.

Artikkel 6

Sambandsansvarlige

1. Den sambandsansvarlige skal fungere som kontaktpunktet for spørsmål om sikkerhet mellom eieren/operatøren av europeisk kritisk infrastruktur og medlemsstatens relevante myndighet.
2. Hver medlemsstat skal vurdere om hver utpekt europeisk kritisk infrastruktur som befinner seg på dens territorium, har en sambandsansvarlig eller tilsvarende. Dersom en medlemsstat fastslår at en sambandsansvarlig eller tilsvarende finnes, kreves ingen ytterligere gjennomføringstiltak.
3. Dersom en medlemsstat fastslår at en sambandsansvarlig eller tilsvarende ikke finnes i forbindelse med en utpekt europeisk kritisk infrastruktur, skal den med ethvert middel den anser som egnet, sikre at det blir utpekt en sambandsansvarlig eller tilsvarende.
4. Hver medlemsstat skal innføre en egnet kommunikasjonsordning mellom medlemsstatens relevante myndighet og den sambandsansvarlige eller tilsvarende, med sikte på å utveksle relevante opplysninger om påviste risikoer og trusler i forbindelse med den berørte europeiske kritiske infrastrukturen. Denne kommunikasjonsordningen skal ikke berøre nasjonale krav om tilgang til følsomme og graderte opplysninger.
5. Ved overholdelse av tiltak, herunder fellesskapstiltak, som i en bestemt sektor krever eller viser til et behov for å ha en sambandsansvarlig eller tilsvarende, anses alle krav til medlemsstater som finnes i eller er vedtatt i henhold til denne artikkel, som oppfylt. Retningslinjene for anvendelse nevnt i artikkel 3 nr. 2 skal inneholde en veiledende liste over slike tiltak.

Artikkel 7

Rapportering

1. Hver medlemsstat skal foreta en vurdering av trusselbildet i forbindelse med undersektorer med europeisk kritisk infrastruktur innen ett år etter at en kritisk infrastruktur på dens territorium er utpekt som europeisk kritisk infrastruktur i disse undersektorene.
2. Hver medlemsstat skal hvert annet år kortfattet rapportere til Kommisjonen allmenne opplysninger, oppdelt etter sektor med europeisk kritisk infrastruktur, om de typer av risikoer, trusler og sårbarhet som er påvist i de sektorer der det i henhold til artikkel 4 er utpekt en europeisk kritisk infrastruktur på dens territorium.

   En felles mal for disse rapportene kan utarbeides av Kommisjonen i samarbeid med medlemsstatene.

   Hver rapport skal graderes på et egnet nivå ut fra det opprinnelsesmedlemsstaten anser som nødvendig.
3. På grunnlag av rapportene nevnt i nr. 2 skal Kommisjonen og medlemsstatene foreta en sektorvis vurdering av om det bør overveies å innføre ytterligere beskyttelsestiltak på fellesskapsplan for europeisk kritisk infrastruktur. Dette skal skje i forbindelse med gjennomgåelsen av dette direktiv som fastsatt i artikkel 11.
4. Kommisjonen kan i samarbeid med medlemsstatene utarbeide felles metodologiske retningslinjer for gjennomføring av risikoanalyser av europeisk kritisk infrastruktur. Medlemsstatene kan fritt velge om de vil anvende slike retningslinjer.

Artikkel 8

Støtte fra Kommisjonen til europeisk kritisk infrastruktur

Kommisjonen skal gjennom medlemsstatens relevante myndighet støtte eierne/operatørene av utpekt europeisk kritisk infrastruktur ved å skaffe tilgang til tilgjengelig beste praksis og metoder samt støtte opplæring og utveksling av opplysninger om ny teknisk utvikling i forbindelse med beskyttelse av kritisk infrastruktur.

Artikkel 9

Følsomme opplysninger om beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur

1. Enhver person som håndterer graderte opplysninger i henhold til dette direktiv på vegne av en medlemsstat eller Kommisjonen, skal være sikkerhetsklarert på egnet nivå.

   Medlemsstatene, Kommisjonen og relevante tilsynsorganer skal sikre at følsomme opplysninger om beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur som oversendes til medlemsstatene eller til Kommisjonen, ikke anvendes for noe annet formål enn beskyttelse av kritisk infrastruktur.
2. Denne artikkel får også anvendelse for ikkeskriftlige opplysninger som utveksles under møter der følsomme emner drøftes.

Artikkel 10

Kontaktpunkter for beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur

1. Hver medlemsstat skal utpeke et kontaktpunkt for beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur («ECIP-kontaktpunkt»).
2. ECIP-kontaktpunktene skal samordne spørsmål som gjelder beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur i medlemsstaten, med andre medlemsstater og med Kommisjonen. Utpekingen av et ECIP-kontaktpunkt er ikke til hinder for at andre myndigheter i en medlemsstat engasjerer seg i spørsmål som gjelder beskyttelse av europeisk kritisk infrastruktur.

Artikkel 11

Gjennomgåelse

En gjennomgåelse av dette direktiv skal begynne 12. januar 2012.

Artikkel 12

Gjennomføring

Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 12. januar 2011. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette og oversende teksten til disse bestemmelsene samt vise sammenhengen mellom dem og dette direktiv.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 13

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende.*

Artikkel 14

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 12. desember 2007.

For Rådet
Formann
B. KOUCHNER

Vedlegg I

Liste over sektorer med europeisk kritisk infrastruktur

Sektor	Undersektor	
I Energi	1. Elektrisk kraft	Infrastruktur og anlegg for produksjon og transport av elektrisk kraft med sikte på forsyning av elektrisk kraft
	2. Olje	Produksjon, raffinering, behandling og lagring av olje samt overføring av olje gjennom rørledninger
	3. Gass	Produksjon, raffinering, behandling og lagring av gass samt overføring av gass gjennom rørledninger LNG-terminaler
II Transport	4. Veitransport	
	5. Jernbanetransport	
	6. Lufttransport	
	7. Transport på innlands vannveier	
	8. Sjøfart og nærskipsfart og havner	

Medlemsstatene skal i henhold til artikkel 3 identifisere kritisk infrastruktur som kan klassifiseres som europeisk kritisk infrastruktur. Listen over sektorer med europeisk kritisk infrastruktur medfører derfor ikke i seg selv en forpliktelse til å utpeke en europeisk kritisk infrastruktur i hver sektor.

Vedlegg II

Framgangsmåte for utarbeiding av sikkerhetsplaner for operatører av europeisk kritisk infrastruktur

Sikkerhetsplanen for operatører skal identifisere kritiske infrastrukturanlegg og hvilke sikkerhetsløsninger som foreligger eller gjennomføres for å beskytte dem. Framgangsmåten for utarbeiding av sikkerhetsplaner for operatører av europeisk kritisk infrastruktur skal minst omfatte:

1. identifisering av viktige anlegg,
2. gjennomføring av en risikoanalyse på grunnlag av alvorlige trusselbilder, hvert anleggs sårbarhet og mulige følger, og
3. identifisering, utvelgelse og prioritering av mottiltak og framgangsmåter der det skjelnes mellom
   - permanente sikkerhetstiltak, som identifiserer hvilke investeringer og midler som er nødvendige for sikkerheten og relevante å bruke til enhver tid. Denne overskrift omfatter opplysninger om allmenne tiltak som tekniske tiltak (herunder installering av detektorer, adgangskontroll samt beskyttelsesmidler og forebyggende midler), organisatoriske tiltak (herunder framgangsmåter for varsling og krisehåndtering), kontroll og verifiseringstiltak, kommunikasjon; bevisstgjøring og opplæring samt informasjonssystemenes sikkerhet,
   - graderte sikkerhetstiltak, som kan aktiveres ut fra varierende risiko og trusselnivåer.

Vedlegg III

Framgangsmåte for medlemsstatenes identifisering i henhold til artikkel 3 av kritisk infrastruktur som kan bli utpekt som europeisk kritisk infrastruktur

Artikkel 3 krever at hver medlemsstat identifiserer kritisk infrastruktur som kan utpekes som europeisk kritisk infrastruktur. Denne framgangsmåten skal gjennomføres av hver medlemsstat gjennom følgende fortløpende trinn.

En mulig europeisk kritisk infrastruktur som ikke oppfyller kravene i ett av følgende fortløpende trinn, anses ikke som europeisk kritisk infrastruktur og omfattes ikke av framgangsmåten. En mulig europeisk kritisk infrastruktur som oppfyller kravene, skal gjennomgå de neste trinnene i framgangsmåten.

Trinn 1

Hver medlemsstat skal anvende sektorkriteriene for å foreta en første utvelgelse av kritisk infrastruktur i en sektor.

Trinn 2

Hver medlemsstat skal anvende definisjonen av kritisk infrastruktur i henhold til artikkel 2 bokstav a) på en mulig europeisk kritisk infrastruktur identifisert i trinn 1.

Betydningen av følgene vil bli fastslått enten ved hjelp av nasjonale metoder for å identifisere kritisk infrastruktur, eller ved henvisning til sektorovergripende kriterier, på et egnet nasjonalt plan. Når det gjelder infrastruktur som leverer en viktig tjeneste, vil det bli tatt hensyn til tilgjengelige alternativer og til varigheten av driftsavbruddet/gjenopprettingen.

Trinn 3

Hver medlemsstat skal anvende det grensekryssende elementet i definisjonen av europeisk kritisk infrastruktur i henhold til artikkel 2 bokstav b) på en mulig europeisk kritisk infrastruktur som har oppfylt kravene i de første to trinnene i denne framgangsmåten. En mulig europeisk kritisk infrastruktur som ikke oppfyller definisjonen, skal gjennomgå det neste trinnet i framgangsmåten. Når det gjelder infrastruktur som leverer en viktig tjeneste, vil det bli tatt hensyn til tilgjengelige alternativer og til varigheten av driftsavbruddet/gjenopprettingen.

Trinn 4

Hver medlemsstat skal anvende de sektorovergripende kriteriene på gjenstående mulig europeisk kritisk infrastruktur. De sektorovergripende kriteriene skal ta hensyn til: hvor alvorlige følgene er, og når det gjelder infrastruktur som leverer en viktig tjeneste, tilgjengelige alternativer samt varigheten av driftsavbruddet/gjenopprettingen. En mulig europeisk kritisk infrastruktur som ikke oppfyller de sektorovergripende kriteriene, skal ikke anses som europeisk kritisk infrastruktur.

En mulig europeisk kritisk infrastruktur som har gjennomgått denne framgangsmåten, skal bare meddeles til de medlemsstater som kan bli betydelig berørt av denne infrastrukturen.

Trykk: A/S O. Fredr Arnesen. Juni 2012
241491